

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik IX.

V Ljubljani, februarja 1892.

2. zvezek.

Praznik očiščevanja Marije Device ali svečnica.

Kaj se učimo od Marije?

Ko so bili dopolnjeni dnevi Marijinega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so Dete prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda, in so dar opravili, kakor je rečeno v postavi Gospodovi.

Luk. 2, 22—23.

Ko so Izraelci po dolgotrajni težki sužnosti v Babilonu z dovoljenjem kralja Cira zopet se vrnili v svojo domovino, bila je njihova prva misel skrbeti za čast božjo; zakaj hudo so čutili šibo, s katero jih je bil Vsemogočni v pravični jezi poljubil vsled njihove nepokornosti; zato so se hitro lotili dela, da zopet postavijo od krutih sovražnikov porušeni tempelj, katerega je bil še kralj Salomon tako veličastno sozidal; pa manjkalo jim je denarja in drugih potrebnih reči, da bi dovršili tako sijajno, tako lepo in bogato hišo božjo, kakoršna je bila Salomonova. Stari možje, katerim je bil prejšnji tempelj še v živem spominu, so žalostno jokali videč, da ne bodo imeli več tako veličastne hiše božje. Tudi skrinje zaveze z Mojzesovima ploščama in Aronovo palico ni bilo več, dasi so bile te reči judovskemu ljudstvu po pravici najdragocenejše svetinje. Zato pa so jih tolažili duhovniki z besedami preroka Ageja, ki pravi: *Velika bo slava te nove hiše bolj kakor prve, govori Gospod vojskinih trum; in na tem kraju bom delil svoj mir, govori Gospod vojskinih trum*, t. j. znamenitost in veličastnost tega tempelja bo večja kakor Salomonovega, ker v novi tempelj bo prišel Kralj vseh kraljev, Zveličar vesoljnega sveta.

Glejte, to prerokovanje se je spolnilo 40 dni po Kristusovem rojstvu. Marija, Mati Jezusova, vzame Dete v naročje in, spremljana od svetega Jožefa, hiti v Jeruzalem, da tam po postavi Mojzesovi daruje svojega prvorojenega nebeškemu Očetu, da se očisti in prinese zapovedani dar.

Spremljajmo, predragi v Gospodu! tudi mi sveto družinico v Jeruzalemski tempelj in pogledjmo, da-li se je nam kaj koristnega učiti iz tega imenitnega dogodka. Več je oseb, katere nam današnji dan predstavlja sv. evangelij v premišljevanje; pa predaleč bi nas peljalo, ako bi hoteli le površno nekoliko omeniti o vsakej teh svetih oseb; zato hočemo danes omejiti svoje premišljevanje le na eno teh oseb, namreč na presveto Mater Marijo: kaj se je nam tu od Marije učiti? V Imenu Jezusa in Marije!

1. *Glej v pregrešnosti sem spočet, in v grehih me je spočela mati moja*, tako žalostno toži pobožni kralj David v svojem (50.) psalmu. Prvi greh, dovršen v zemeljskem raju, je kakor živa korenina, ki se je razrastla po vesoljnem človeštvu in ki se s človeško močjo ne dá izrjaviti; dokler ga ne opere voda sv. krsta, ostane vsak človek omadežan s podedovanim grehom, in tudi človeška mati se nekako omadežuje po porodu. Toliko je prokletstvo, ki je po grehu zadelo ubogo človeštvo! Zato je dal Bog že po Mojzesu zapoved, da *mora vsaka mati po porodu otroka, ako je moškega spola 40, ako pa ženskega 80 dni, iti v tempelj, ter naj prinese enoletno jagnje v žgavni dar in goloba ali grlico za greh; ako pa ne premore jagnjeta, dva goloba ali dve grlici, eno v žgavni dar, drugo za greh, in duhovnik bo za-njo molil, ter bo očiščena.* (Levit. 12, 2—8.) Taka je bila postava, kateri so bile podvržene vse judovske matere. Le ena je bila izvzeta; ona, katero pozdravlja sv. Cerkev: *Vsa lepa si, Marija, in madeža izvirnega greha ni na tebi.* Marija torej, že v prvem početku svojega bivanja vsa čista kakor zlato solnce, se tudi po spočetju in porodu Sina božjega ni omadežala; kako neki? Saj je nadangelj Gabrijel pozdravljajoč jo rekel: *in kar bo iz tebe rojeno sveto, se bo imenovalo Sin božji*, ter: *Sv. Duh bo prišel v te in moč Najvišjega te bo obsenčila.* Je mar mogoče, da se kdo po združenji z Najsvetejšim, z Bogom, omadežuje? Ne! Torej je tudi Marija, božja porodnica, ostala vsa čista, kakor pravijo cerkveni učeniki: Devica pred porodom, devica ob porodu, devica po porodu. Ali pa Marija ni znala za to svojo čistost? In kako ne bi znala, ker je v njej prebival sv. Duh? Marija je torej poznala svojo neomadežanost; zakaj torej je šla enako drugim materam v Jeruzalemski tempelj,

zakaj se je ona podvrgla postavi, katera nje ni zadevala? Zato, ker je hotela biti prava učenka svojega Sina Jezusa; kakor je bil on za človeško oko le navaden človek ter je s človeškim telesom zakrival svoje božje veličastvo, tako tudi Marija ni hotela kazati pred svetom svojih imenitnih prednosti pred drugimi materami, ampak je hotela biti na videz njim enaka, ter do pičice spolniti postavo božjo.

Ravnamo mar mi po tem prelepem vzgledu ponižnosti in pokorščine? Posnemamo mar mi Marijo, kakor je ona posnemala Jezusa? Žalibog, priznati moramo, da večinoma tega ne storimo! Kako radi se pač poslužimo vsake prilike, ki se nam ponudi, da razkazujemo svetu svoje prednosti in čednosti, ako jih kaj imamo! In ako tudi ne govorimo javno in se hvalimo s svojimi dobrimi deli, kakor oni farizej v tempeljnu, bodemo pa mogli tajiti, da se v našem sreču ne dviga napuh, da ne gojimo kaj radi skrivnih željâ, da bi nas svet videl in hvalil? Marija ni hotela, da svet pozna njene preimennitne duševne prednosti; koliko pa je kristijanov, ki so ponosni na minljivo telesno lepoto ali celó na lepoto svoje obleke, ki se v kratkem času raztrga, zamaže in zavrže, da segnije? Žalibog, še takih ljudi ne manjka mej kristijani, ki se hvalijo s svojo hudobijo! Marsikdo nosi pripognjeno glavo, na prsi se trka in glasno zdihuje, zraven pa misli, da je resnično ponižen; in vendar prave ponižnosti pri njem ni najti, zakaj vsaka le malo žaljiva besedica zadostuje, da vsplamti ogenj jeze v njegovem sreču ter ne neha goreti, dokler se ni znosil nad svojim bližnjim, ki je bil morda le iz nepremišljenosti ono besedico izgovoril. Marsikdo zatrjuje, da je svojemu sovražniku iz srca odpustil, vendar pa mu ne privoščí prijazne besede, niti prijaznega pogleda: pri vsem tem pa hoče še veljati za ponižnega; toda kakšna neki je ta ponižnost, ki se noče ponižati pred sebi enakim človekom, ki pozna le svojo, ne pa volje nebeškega Očeta, kateri je po Jezusu Kristusu nam govoril: *Odpustite, in se vam bo odpustilo*, ki morda vsak dan moli: *Zgodi se tvoja volja*, in vendar te volje ne spolnuje! O predragi! ta ponižnost ni podobna Marijini; zakaj ona je vedno in v vseh rečeh natanko spolnovala voljo božjo, tudi takrat, kadar je ni vezala dolžnost. Torej posnemajmo Marijo v ponižnosti! Ako smo kaj dobrega storili, pomislimo, da brez pomoči božje ne moremo nič dobrega storiti; zato dajajmo čast Bogu! Ako pa smo grešili, spoznajmo ponižno svoj greh ter prosimo odpuščenja, zakaj *spokornega in ponižnega srca Bog ne zaničuje*. Posnemajmo pa Marijo tudi v tem, da mnogokrat kaj dobrega storimo, akoravno ni naša dolžnost, zato da damo drugim lep vzgled; ali pa da tudi mnogokrat kaj opustimo, akoravno

za nas ni pregrešno, zato, da ne damo nikomur prilike, da bi se pohujšal.

2. Od Marije se učimo pri tej priložnosti tudi ceniti uboštvo in spoštovati uboge ljudi. Glejte, Marija iz kraljevega rodú Davidovega, Mati Zveličarja svetá, se šteje med uboge in daruje samo dve grlici v tempeljnu; bila je resnično uboga na časnem premoženju; pa ona se ne sramuje svojega uboštva, dobro vedoč, da prava vrednost človekova ni v velikosti njegovega časnega imetja, marveč v plemenitosti srca in lepoti njegove duše. Marsikdo izmed bogatih Judov, ki so bili takrat navzoči v tempeljnu, je morda s pomilovalnim smehom ali z nekim zaničevanjem gledal ubogo družinico, ki je darovala le par drobnih grlic; ti reveži niso pomislili, da oni in vse njihovo bogastvo ni toliko vredno, kakor najmanjša čednost Marijina, niso pomislili, da Marija, četudi tako uboga, je vendar neizmerno bogata, ker nosi v svojem naročju vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje!

Kaj se torej tožiš, o kristijan! da ti Bog ni podelil toliko časnega imetja, kakor drugim? Glej sveto družinico, kako je uboga, pa zraven vendar tako neizmerno bogata, uboga na časnih dobrotah, a bogata na čednostih! Ako si torej ubog na posvetnem bogastvu, glej, da bo tvoja duša toliko bolj bogato ozaljšana z lepimi krščanskimi čednostmi; o te so resnično bogastvo, te so gotovi zakladi, katerih nikdo ne more ukrasti! Denar se zgubi, ali ga tatovi odnesejo, dragocena obleka se zamaže in raztrga, telesna lepota zgine, žito na polju pobije toča, hiše in, kar je v njih, vpepeli ogenj; čast in pošteno ime ti vzame hudobni jezik — le eno je, česar ti nikdo ne more vzeti, ako sam nočeš, to je čista vest, nedolžno srce, v katerem gori ogenj svete ljubezni! Ako imaš ta zaklad, o kristijan! potem naj te zavidajo, zaničujejo, preganjajo, naj ti vzamejo časno premoženje, ti si vendar in ostaneš bogat, kakor je bila Marija, akoravno ni imela časnega bogastva. — Ako pa te je Bog obdaroval s časnim premoženjem, glej, da se vsled tega ne povzdiguješ nad siromakom, ker vedeti moraš, da tudi beraška obleka zakriva mnogokrat plemenito srce, in da tudi v mršavem telesu reveža prebiva mnogokrat prelepa duša, ki je več vredna, kakor vse tvoje premoženje. — Marija, uboga, prinesla je le majhen dar, par drobnih grlic, pa prinesla ga je s pravim namenom, z dobrim srcem; zato je bil tudi ta sicer majhen dar Bogu bolj prijeten in ljub, kakor marsikatero bogate judovske gospé, ki je darovala lepo jaguje in še kaj denarja za tempelj po vrhu, pa se je hotela s tem le pred svetom skazati. Zato je tudi Jezus očitno v tempeljnu pohvalil ubogo vdovo, ki je vrgla v žrtvenik eden

vinar, rekoč, da je ona več dala kakor mnogi drugi, zato ker ona je dala iz dobrega namena. Tako tudi ti, kristijan moj! ako ne moreš dosti, daj malo, pa kakor Marija vedno s pravim namenom, namreč ne v svojo, ampak v čast božjo, potem bo tudi tvoj majhen dar Bogu prijeten in tebi koristen!

3. Še nekaj lepega se je nam o tej priliki učiti od Marije, kar pa zadeva več le krščanske matere. Glejte, Marija, presveta in prečista Mati, hiti po porodu v tempelj, da tam dopolni postavo Mojzesovo, da prinese Bogu predpisani dar ter se mu srčno zahvali za necenljivo dobroto, da je njo izvolil v Mater svojega Sina. Kako lep vzgled za krščanske matere, kam naj jih pelje prva pot po srečnem porodu otroka, namreč v hišo božjo, da se tu iz srea Bogu zahvalijo, da je po njih novemu biju dal življenje. Prave krščanske matere tudi rade posnemajo ta vzvišeni vzgled najsvetejše Matere, rade pridejo v hišo božjo, da Boga zahvalijo za dobroto srečnega poroda; toda še nekaj drugzega dokaj lepega uči tu Marija krščanske matere, česar pa te ne posnemajo vedno. Glejte, Marija je prinesla v tempelj svoje novorojeno Dete ter ga Bogu darovala; k temu je sicer ni vezala postava, zato ker Jezus se je že sam vsega daroval nebeškemu Očetu v trenutku, ko se je včlovečil; — Marija pa je hotela dati s tem krščanskim materam lep vzgled, kako je njihova dolžnost, da svoje otroke Bogu darujejo. Krščanske matere, Bog sicer ne zahteva od vas, da ve svoje dojenčke v cerkev prinesete in zanje darujete kak dar; pač pa zahteva Bog od vas, da svoje otroke od prvega početka njemu posvetite s tem, da zanje goreče molite in prosite, naj bi jih on sprejel v svoje posebno varstvo ter celo življenje ohranil dobre in nedolžne. Vaša dolžnost, krščanske matere, je, svoje otroke izročevati vsak dan v varstvo presvete Matere Marije, angeljev varuhov in onih svetnikov ali svetnic, katerih imena so pri sv. krstu sprejeli, da bi v tem varstvu se lažje varovali greha ter srečno dospeli do svojega namena. Vaša dolžnost, krščanske matere, je, da svoje otroke, brž ko se jim je razvezala vez jezika, učite pobožno izgovarjati sveta imena, da jih učite lepo roke sklepati in pobožno moliti vsemogočnega Boga, da jih pozneje učite tudi poznavati vsaj poglobitve naše svete vere in tako vcepiti v to še nežno sree prve zveličavne nauke, katerih jim nikdo več popolnoma izbrisati ne more; zakaj prvi nauki iz ust preljube matere ostanejo navadno celo življenje v živem spominu kakor podoba materinega obličja; ti nauki morejo pozneje v življenja boju zatemneti, se pokvariti, ali popolnoma izbrisajo se nikdar ne. Tako, krščanske matere, vas uči Marija s svojim vzgledom Bogu darovati

vaše nedolžne otroke, katere bo enkrat Bog iz vaših rók zahteval nazaj, in gorjé vam, ako bodo vsled vaše nemarnosti morda vekomaj ločeni od Boga! O da bi ravnale vse krščanske matere po vzgledu sv. Blanke, matere sv. Ludovika, francoskega kralja, kateremu je nekdaj rekla: „Vedi, sin moj, da kakor te srčno ljubim, vendar bi te rajše videla pri tej priči mrtvega pred seboj ležati, kakor znati, da si omadežal svojo dušo s smrtnim grehom!“ Da bi se vse matere ravnale po tem vzgledu, ne bi se gotovo čulo toliko pritožeb žalostnih mater, ki pretakajo večkrat vroče solze vsled nepokornosti in hudobije svojih otrók; ne bile bi ječe tako napolnjene s hudodelci, cerkve pa tako zapuščene; bilo bi tuje blago bolj varno pred grabljivimi rokami nepoštenih ljudi, tedaj bi naša zemlja res ne bila več taka dolina solz!

To je vse res in lepo, toda vsega pa vendar ni kriva malomarnost materina. Ne, vsega ne! to moramo priznati, ker tudi najboljši stariši imajo mnogokrat malopridne otroke, in mnogo je mater, ki se po pravici pritožujejo zavoljo pokvarjenosti svojih otrók, katere one niso same zakrivile; je pa od druge strani veliko, veliko število takih mater, ki so o pravem času zamudile vcepiti v še nedolžno srce svojega otroka strah božji ter ga varovati nevarnosti greha in nape-ljevati k pobožnemu življenju: kolikokrat se prigodi, da matere vpričo otrók govoré z drugimi ali vsaj drugim pusté govoriti o rečeh, katerih bi otrok ne smel čuti! Pa saj otrok ne razumi! Bódi, da otrok vsega ne razumi, vendar pa te besede ohrani v spominu, kjer se pozneje zbudijo ter poženejo kal greha v srcu. Predragi, tu ne veljajo nika-koršni izgovori, marveč tu velja stari izrek, da „kar se v mladosti zamudi, ne popravi se vse žive dni“ in pregovor, da „mlado drevo se upogne, staro se pa zlomi“. Kaj pa naj rečem o onih nesrečnih materah, ki se ne upajo svojim nepokornim otrokom še pokazati ne zdravilne šibe, se pa ne bojijo svojih otrók preklinjati ter jih mesto Bogu izročujejo satanu v varstvo! Je mar čudno, ako takšni otroci potem preklinjajo svojo mater morda še takrat, ko počiva v tistem grobu? Zato so mnogokrat neopravičene pritožbe mater, da jim otroci niso pokorni, da se jim odgovarjajo, da jih zaničujejo ali še kaj hujšega proti njim počenjajo, neopravičene zato, ker so matere same s svojo nemarnostjo to zakrivile! — Torej, krščanske matere, posnemajte presveto Mater Marijo ter po njenem vzgledu prinesite tudi ve svoje otroke v tempelj, t. j. posvetite jih z besedo, dajte jim lep vzgled v dejanju s tem, da same vestno spolnujete svoje dolžnosti. Ne za vas, ampak za-se je vstvaril vsemogočni Bog nedolžne otroke ter jih vam v varstvo izročil, da jih njemu posvetite, od vas bo tudi zahteval njihove duše!

Predragi v Gospodu! slišali ste, kaj in kako lepega se je nam vsem in posebno krščanskim materam o tej priliki učiti od Marije. Ona nam je dala zares lep vzgled globoke ponižnosti in popolne pokorščine; učila nas je ceniti uboštvo in ne zaničevati siromaka ter tudi majhne darove z dobrim namenom prinašati Bogu. Posebno pa je Marija vam, krščanske matere, dala vzgled, kako da je vaša dolžnost, svoje otroke v strahu božjem izrediti in tako Bogu posvetiti. — Kakor pa je Marija nebeškemu Očetu darovala svojega Jezusa in ž njim tudi samo sebe, ker se je popolnoma posvetila njegovi službi; tako, predragi mi kristijanje, moramo tudi mi sami sebe z dušo in telesom posvetiti Bogu, tako da bodo vse naše misli, besede in dejanja vedno Bogu v čast, nam pa in drugim v duševno korist. Da pa bode ta naš dar tembolj Bogu prijeten, izročimo ga Mariji, naj ga ona predloži Bogu, ona naj izprosi za nas tudi vse milosti, katere so nam potrebne, da sveto živimo, ter da bo celo naše življenje Bogu prijeten dar. Potem bomo enkrat z upolnim sreem ob smrtni uri lahko ponavljali besede sivolasega Simeona: *Zdaj, o Gospod, pustiš svojega hlapca v miru, ker so vidle moje oči tvoje zveličanje* Amen. J. Slavec.

Peta nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Mlačnost.

v *Trinac* 7. febr. 92

Ko so ljudje spali, je prišel sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico.
Mat. 13, 25.

Človek, ki seje dobro seme, je Sin božji, Jezus Kristus sam. Njiva je svet; dobro seme so otroci kraljestva, ljulika so hudobni, sovražnik pa, kateri je ljuliko prisejal med pšenico, je hudobni duh. Žetev pa bo konec sveta.

Njivi podobno je tudi človeško sree. Kakor na njivi ljulika požene in lepo žito zamori, da ne more vspešno rasti, enako nastane tudi v človeškem srcu hudo nagnenje, katero postane, ako se ne iztrebi, slabost, pregreha in hudobija. In na to njivo človeškega srea hoče dobro seme t. j. čednosti vsejati Bog sam s svojim navdajanjem ali pa po služabnikih katoliške cerkve, dobrih stariših in učenikih. Blagor mu, čigar sree je podobno rodovitni njivi, da v njem poganjajo lepe krščanske čednosti; kakor žito na polji raste in zori, tako kristijan za nebesa.

Ali kakor hudoben sosed svojemu sosedu iz sovraštva in nevoščljivosti ljuliko vseje med pšenico, enako se trudi naš stari sovražnik, satan, na polje našega srca zasejati seme hudobije. In ne zastoj in brez nasledkov. Nekaterim poruje popolnem dobro seme; ako pa vidi, da ne more vsega pokončati, ne miruje poprej, da jim je pri-sejal vsaj nekoliko ljulike, in ta se razrašča, da s časom lepo žito pri rastenji zadržuje in mnogokrat popolnem zamori. *Ko so ljudje spali* — pravi naš Zveličar — *je prišel sovražnik* . . . Žalibog! da se to ponavlja tolikokrat in pri tako mnogih ljudeh! Ali mar ni mnogo kristijanov, katerih srce je bilo nekdanj podobno rodovitni njivi, na kateri so tako lepo rastle, se razevitale lepe čednosti. Ali zgubili so vse veselje do dobrega, zaspali so in prišel je sovražnik ter vrgel v njihovo srce ljuliko, da bi vse dobro zamorila t. j. mlačnost v dobrem. In mlačnost je v resnici podobna ljuliki, ki jim je zmanjšala, zamorila prvotno veselje do božjih in svetih reči. Mlačni kristijan je podoben bolniku, ki ima v prsih bolezen, katera ga polagoma mori. Nekoliko časa še hodi tak bolnik okoli, ne čuti posebnih bolečin, ali kmalu se zgrudi v grob.

Tako je tudi z mlačnim: on še opravlja nekoliko molitev, pristopi še kedaj k sv. zakramentom in se vdeleži tudi tu in tam kake pobožnosti; ali med tem se mnogo pregreši, svoje pregreške le malo obžaluje, se izgovarja, da so to le same človeške slabosti in počasi duševno zaspi. In taka mlačnost je v resnici ljulika, ki zamori pri mnogih kristijanih vse dobro; oni nimajo veselja za dobro, pripomočke le slabo porabljajo, postanejo lahkomišljeni in satanu je lahko, da jih loči od Boga ter pridobi v svojo oblast. Ker je ta dušna bolezen tako razširjena in škodljiva, hočem govoriti o mlačnosti! Pokazati vam hočem I. znamenja mlačnosti, II. in njene nasledke.

I. Mlačno imenujemo vodo, ki ni ne mrzla ne gorka. Mlačnega smemo imenovati kristijana, ki ni mrzel, t. j. popolnoma odmrli za Boga in sv. vero, ki ne pozabi popolnoma na dušo; pa tudi ni gorak, t. j. ki nima prave gorečnosti: Bogu služiti in za dušo skrbeti. Sploh smemo reči: Mlačnost je neki stud, neka mržnja in skrivna nejevolja in malomarnost gledé božjih reči, gledé dušnega zveličanja in gledé vsega, kar je k temu potrebno, kakor: božja beseda, sv. zakramenti, molitev . . .

1. Opazujmo mlačnega gledé greha. Mlačni kristijan ima še strah pred smrtnimi grehi in velikimi hudobijami, ker nima ravno

nagnenja do njih, ali ker se boji očitne sramote; brez vsega strahu pa stori male, bolj skrivne grehe. Mlačen človek se sicer v jezi tako daleč ne spozabi, da bi prav hudo in grdo preklinjal: ali razžaljen se ne spravi rad in popolnem ter je zbadljivega jezika. On se sicer ne zlaže nalašč čez bližnjega in ga ne obrekuje; ali opravljanje in govorjenje o slabostih družih ljudi, to mu je vsakdanja jed.

Ni sicer očiten prešestnik in nečistnik; ali njegovo sree je polno pregrešnih misel in želj, rad posluša nespodobno govorjenje in kvantanje, kateremu se posmehuje, in se tudi ne ogiblje onega, kar bi ga utegnilo pohujšati. Ne goljufa, ne krade; ali njegovo sree je navezano na premoženje, katero hrepeni vedno pomnoževati, zaradi tega ni prijatelj miloščine in noče o njej dosti slišati. Upijani se ne, ali njegovo hrepenenje je le po razveseljevanji in kako bi služil svojemu telesu. V kratkem: mlačnež se varuje še velikih, očitnih grehov, stori pa veliko (na skrivnem) manjših, izgovarja se, da so to le slabosti, hoče biti v sredi med dobrim in hudim.

2. Poglejmo, kake so čednosti in dobra dela mlačneža. On bi storil kaj dobrega in se vadal v čednostih, ako ne bi bilo zaprek, ako bi ne bilo treba se kaj premagati. Bil bi potrpežljiv, ako bi ne bilo treba potrpeti; on je krotak, ako se mu nobeden ne zoperstavlja ter ga ne razžali; on je ponižen, ako se nima s čim ponášati; on je ljubezniv, ako se mu kdo prilizuje. Ako se pa mlačnemu prigodi nesreča in se mu nasprotuje, je nejevoljen, nepotrpežljiv, ob vsakem najmanjšem razžaljenji je občutljiv in hitro je srce njegovo napolnjeno s srdom; ob vsakem ponižanji je razžaljen; če se mu ne potrdi vse, postane togoten in se težko dá potolažiti. In njegove videzne čednosti in dobra dela izvirajo mnogokrat iz napačnega namena, ker njemu tako dopade, ali da bi drugim dopadel zavoljo tega. Če kroti svojo jezo, brzda svoje strasti, se spodobno obnaša, miloščino deli, ne stori tega zavoljo Boga ali iz čeznatornih nagibov, ampak zavoljo tega, da ne pride ob čast pri ljudeh, da se mu hvala poje, ali samo zategadelj, ker je navada taka. Tako ima tudi dobro, kar stori, le nekaki zunanji blišč, brez prave veljave in prihodnjega zaslužjenja.

3. In kakošna je njegova služba božja? Akoravno ima časa dovolj, da bi lahko mnogokrat prišel na sveti kraj, vendar boji se sveta, da bi ga ta zaničeval. Večji je njegov strah pred svetom, kakor pred Bogom. Mlačnež zanemarja božjo besedo, in tako je tudi s svetimi zakramenti, za katere se zelo površno pripravlja ali jih prejema brez prave pobožnosti. Molitev je raztresena, površna, le v

naglici zblebetana, res zelo bolehana. Ker božja beseda mlačneža ne gane, ostane v starih napakah in pregreških, ostane bolan na duši. Po pravici piše zveličani Beda: „Mlačni hoče in noče; rad bi z Bogom vladal, pa noče kaj za Boga storiti in trpeti. Plačila, katera se mu ponujajo, ga veselé, ali kadar si je treba silo storiti, da bi dosegel božje kraljestvo, se vstraši.“

Popotnik naleti na človeka, ki je tičal do vrata v blatu, v katero se je bil pogreznil. Res kliče popotnika na pomoč, da bi ga rešil. Ko mu ta hoče pomagati in ga z roko prijeti, mu jo nesrečnejš nalašč zmakne in se še bolj pogrezne v blato. Ko se to večkrat ponovi, in popotnik vidi, da si noče pustiti pomagati in ko ga v blato zagaženi še dalje kliče na pomoč, mu odgovori popotnik: „Čemu me kličeš na pomoč in vendar radovoljno ostaneš v nevarnosti! Ako ljubiš pogin, naj se ti zgodi, kakor hočeš!“ — Tako je mnogo kristijanov, ki si nočejo nič sile delati, nič sami truditi, ki sicer molijo v očenašu: *in nas ne vpelji v skušnjavo; temuč reši nas hudega*, ali oni ostanejo leta in leta v napačnih navadah, se ne zdramijo iz dušnega spanja in nič ne storé, da bi se izkopali iz mlačnosti, iz lenobe, v katero so zašli. Malokedaj pomislijo, kaj se pravi v resnici božjega kraljestva iskati, in njih misli so pri posvetnem razveseljevanji, srce je navezano na nečimurnosti. O njih veljajo besede skrivnega razodenja: *Poznam tvoja dela, da nisi ne mrzel ne gorak — ker si pa mlačen, in ne mrzel, ne gorak, te bom izpljunil iz svojih ust.* (3, 15. 16.)

II. Bolezen ima navadno slabe nasledke za seboj, tako tudi mlačnost vseka duši rane, katere se težko zacelijo, ali pa so vzrok popolne dušne smrti. Resnične so besede sv. Lavrencija Justinijana, ki pravi: *Mlačnost ugasi ljubezen, oslepi oči* (vzame spoznanje) *naredi telo okorno in vzame duhu vso moč.*

Mlačni postane 1. slep na duhu, t. j. nima več pravega spoznanja in srca ne gane zlepa kako opominjevanje. Mlačnejš misli, ker še spolnuje nekatere dolžnosti, da je boljši memo drugih, enako farizeju, ki je hvalil Boga, da ni takošen, kakor drugi ljudje. Sčasoma se ne boji tudi večjih grehov, kakor v začetku, zabrede sam ne ve kedaj v velike, smrtne grehe; ker še vedno visoko o sebi misli in samega sebe preveč ljubi, ne pozna več svojega revnega stanu. Mlačnejš gleda še nekoliko časa na malo dobro, kar še stori; pozabi pa na dobro, kar je dolžan storiti. Da ne bi videl bruna v svojem lastnem očesu, gleda rad na pezdri v očesu svojega brata. O mlačnem veljajo besede skrivnega razodenja (3, 17.): *Praviš: bogat sem in obilno premožen in ničesar ne potrebujem; in ne veš, da si revn*

in usmiljenja vreden, in ubog, in slep, in nag! Koliko je mlačnih, in koliko jih spozna, da so mlačni? Komaj eden! In zakaj tako malo? Zato, ker mlačnost človeka zaslepi. Mlačnemu se zdi vse pretežko, ali kdor se ne potrudi iti na kviško, bode vedno ostal v dolini in ne bo prišel nikdar na goro. *Mlačnost*, pravi sv. Lavrencij Justinijan, *vzame duhu vso moč*. Zavoljo tega se tudi izgovarjajo rekoč, da jim ni mogoče vsega storiti, kar hoče sv. cerkev, kar se priporoča pri božji besedi. Ali oni strežejo samo preveč sebi in svojemu poželenju, katero potem izgovarjajo. K temu pridejo še posvetne skrbi, ki zamorijo dobro voljo. — 2. Ako se je drevo nagnilo in so korenine njegove oslabele, visi nekoliko časa in potem pade. In tako je z mlačnim. Kmalu pride tako daleč, da ne stori samo sam nič ali le še malo dobrega, ampak on začne s časom vse dobro celo sovražiti. Pristudi se mu molitev, nepotrebno se mu zdi prejemanje sv. zakramentov, neljuba mu je božja beseda, trn v očeh mu je pobožen človek in celo sovražiti začne potem, kar je božjega. Že veljajo o njem besede, že je v številu onih, ki pravijo, da je življenje pravičnih *neumnost in njih koncc nes pamet*. (Modr. 5, 3.) — 3. Človek, ki hoče spati, je nejevoljen na tistega, ki ga budi. Tako se huđuje tudi tak mlačnež na vsakega, ki ga hoče buditi v njegovem dušnem spanji. Postane trdovraten do lepega opominjevanja in kmalu se slišijo zabavljece zoper božjo besedo, zaničevanja duhovnih pastirjev. Kakor je bolnik, ki ne pozna nevarnosti svoje, nejevoljen na zdravnika, ki mu ponuja grenko, pa vendar pravo zdravilo, tako tudi poprej mlačni in že v trdovratnost zabredli človek sovraži tiste, ki mu kažejo dušne nevarnosti. — 4. Komur ni svetovati, njemu ni pomagati. To je mnogokrat zadnji nasledek in največja nesreča, v katero pride mnogo mlačnih ljudi, namreč nespokornost. *Videl sem*, piše sv. Brnard, *mnogo lakomnežev, le to* *grozovitih vojakov, nečistnikov in nejevernikov, ki so se k Bogu* *XI. 13.* *spreobrnili; tresem se pa, ker še nisem videl, da bi se bil mlačni človek spreobrnil k Gospodu*. Velik grešnik se včasih spreobrne, ker sprevidi svoje hudobije, ali mnogo mnogo mlačnih kristijanov se pogubi, ker se nočejo zdramiti iz svojega dušnega spanja. David, Magdalena, razbojnik, Peter, Avguštin . . . so se spreobrnili, ali redkokrat se mlačni spreobrne.

Kam pride mlačni človek, nam kaže ta-le kratek izgled: Hudo-delnik, ki je bil k smrti obsojen, je zahteval v zadnjem času spovednika iz samostana, katerega je sam imenoval. Hitro je prišel klicani menih k obsojencu, in ta začne govoriti: „Ljubi, častiti pater,

jaz sem živel nekdanj med vami, naredil sem obljube, katere vas vežejo, nosil sem obleko, kakoršna je vaša in bil sem nekoliko časa pobožen menih. Natanko sem spolnoval svoja opravila in bil sem zadovoljen. Ali nesrečnež jaz, zabredel sem sčasom v tako mlačnost, da so mi bile zoprne vse pobožnosti in samostansko življenje. Prelomil sem obljubo, otresti sem se hotel bremena in ušel sem iz samostana. Od tedaj mi je bila še žalostniša osoda. Doprinašal sem velike hudobije in krivice, in glejte, kam me je pripeljala mlačnost, iz katere si nisem hotel pomagati. Poklical sem vas, da poveste svojim tovarišem, kaj se je zgodilo z menoj. O da bi pač moj žalostni izgled služil mnogim v svarilo! Dušnim pastirjem in Bogu je znano, kam zabredejo mnogi ljudje, ki so postali mlačni! . . .

Dragi kristijani! da bi vas svaril pred mlačnostjo, zato sem vam opisal nekatera njena znamenja pa žalostne posledice. Vprašaj se torej: kako neki stoji s tvojo dušo? Je-li v stanu mlačnosti, ali je že morda popolnoma mrzla in mrtva, in te dušne smrti morebiti kriva ravno tvoja mlačnost? In če ti vest očita, da si postal dokaj mlačen in lenoben v svojih molitvah in pobožnih vajah, da ne napreduješ v čednosti, da nazaj greš . . . o ponižno prosi Boga za odpuščenje ter se vzdigni in ohrabri, da boljši postaneš. Gostokrat premišluj svoje poslednje reči; zvesto poslušaj besedo; rad prebiraj dobre knjige, zlasti veličastne izgleds svetnikov; začni pogostniše sprejemati svete zakramente itd. In ako se boš bojeval zoper leno natoro svojo, zoper zapeljivosti mesa in sveta ter jih z božjo milostjo premagal, potem se bo spolnila obljuba Jezusova (Raz. 3, 21.): *Kdor premaga, mu bom dal sedeti z menoj na mojem sedeži. Amen.*

† Jos. Resnik.

2. Grozna smrt grešnika.

Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženjem: Zherite prej ljuliko in jo povežite v snopke za kurilo.
Mat. 13, 30.

A. 1. Kaj se vam zdi najstrašnejše? — Kadar gromi in se bliska . . . trešči . . . je res grozno. Pa božji Duh nam pravi: *Smrt grešnikov je pregrozna.* (Ps. 33, 22.)

2. Pred tako pregrozno smrtjo nas Jezus svari v priliki današnjega sv. evangelija. (Mat. 13, 24—30.) Loljič (ali kokolj), ki ga je sovražnik prisejal, pomeni grešnika . . . Bog jih trpi med pobožnimi . . . do žetve . . . da bi se spreobrnili . . . Ako pa grešnik

trdovraten ostane, bo zvezan . . . sežgan . . . Saj ste slišali ljubega Jezusa, ki pravi: *Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve poročem ženjcem: Zberite . . .*

3. To je tebi rečeno, ki v hudobiji vedno rasteš dnevoma . . . To je Jezus nam povedal, kako grozen bo čas žetve . . . zato pa že danes pomislimo:

Grozno smrt grešnika!

B. Smrt je ločitev duše od telesa . . . Bog ni smrti vstvaril . . . po grehu je prišla nad človeka . . . je torej kazen za greh . . . in sv. apostelj Pavel pravi judom: *Strašno je pasti v roke živega Boga.* (Hebr. 10, 31.) Najstrašnejše pa je to za grešnika, ker je smrt:

1. Boleča. — Tesno je telo združeno z dušo . . . smrt te vezi prereže . . . zato ima koso . . . Kdor se na kosi vreže, je veliko hujše, ko na nožku . . . Boleča je smrt, kaže Jezus, ko govori o grozovitnem vezanju . . . *Povežite loljiko v snopke . . .* Ako redarji tolovaja zvežejo . . . vklenejo . . . ga boli in zdihuje . . . še bolj boli človeka, ko ga neusmiljena smrt kolje . . . ko je ves ranjen . . . ali zgloдан, kakor kost in koža. In vrh tega še znotranje bolečine . . . žeja . . . huda vest . . . obupnost . . . Ali ste že videli tako smrt? Res grozna je . . . Bog nas je varuj!

2. Smrt grešnika je pregrozna zato, ker je: *e d i n a*, ali samo ena. — Sicer nam sv. pismo pravi, da so nekateri dve smrti imeli. Lazar . . . Tudi legenda pripoveduje čudeže, da so nekateri ljudje bili oživljeni, da so torej dvakrat umrli . . . Pa to je le največja milost božja, katero je Bog samo le svetnikom skazal . . . Grešniku pa veljajo besede sv. apostola Pavla, ki pravi: *Ljudem je odločeno enkrat umreti.* (Hebr. 9, 27.) Torej za grešnika je samo ena smrt. Ako bi grešnik dvakrat, trikrat smel umreti, bil bi srečen pri vseh groznih bolečinah ob času ločitve, ker bi lahko vse poravnal, kar je pred Bogom zakrivil . . . Ena pobožna spoved . . . samo eno sveto obhajilo bi ga umilo vseh madežev, da bi se njegova duša svetila v presveti krvi Jezusa Kristusa! Pa vendar ne . . . samo ena — edina smrt te čaka . . . ako je ta nesrečna, ne moremo nič več popravljati . . . smo zvezani kakor dračje . . . v snopke zbrani in se več ganiti ne moremo . . . pripravljeni za kurilo pekla!

3. Smrt grešnika je pregrozna najbolj zato, ker je: *večna*! — V litanijah molimo: *Večne smrti — reši nas o Gospod!* — Pri telovskih obhodih sveta mati katoliška cerkev prosi za svoje otroke: *Večne smrti — reši nas o Gospod!* To mora torej neka grozna nadloga . . . huda reč biti: *večna smrt*, drugače bi sv. cerkev

ne molila tako pogosto . . tako prisrčno: „Večne smrti — reši nas, o Jezus!“ Pod besedo: „večna smrt“, razumimo vedno zavrženje . . vedno ločenje od nebes . . . večno pogubljenje — peklo. Zato je smrt grešnikova tako grozna, ker mu odpre vrata večnega pogubljenja; ker ga vekomaj loči od Boga . . . od Jezusa, od Marije . . . Take večne smrti — reši nas o Jezus!

C. Zdaj je še čas, da se zognemo nesrečne smrti . . . Jezus nas še čaka . . . sprejmemo zrno božje besede . . . ohranimo jo v srečo . . . živimo tako, kakor nas Jezus, nebeški sejavec, uči . . . Satan nam naj ne priseje krivih naukov . . . zapustimo grehe . . . ker smrt grešnika je pregrozna . . . Ako pa čas milosti božje zamudimo . . . bo prišla neusmiljena ženjica . . . z ostrim srpom . . nabrušeno koso . . . ter nas bo požela v večno pogubljenje! Amen.

Simon Gaberc.

Prva predpepelnična nedelja. *v Trzinu dne 14.*

I. Neizgovorljiva potrata drazega časa. *1892*

Kaj stojite tukaj brez dela celi dan? *1892*
Mat. 20, 6.

Kdo je pač hišni gospodar, o katerem govori sveti evangelij? Kaj pomeni vinograd? Kdo so delavci? In kdo so tisti, o katerih govori: *Kaj stojite tukaj brez dela celi dan?* — Hišni gospodar je Jezus Kristus, ki je iz naročja Očeta na svet prišel vse ljudi v svoj vinograd klicat, to je v svojo sveto cerkev. Delavci smo mi kristijani. *Naši dnevi so*, kakor Job govori, *dnevi dninarja.* (Job. 7, 1.) Poklical nas je na vse zgodaj na delo, kadar nas je pri sv. krstu vzel v svojo službo, da pridno delamo ter denar večnega zveličanja prislužimo in prejmemo na večer življenja. Tisti pa, ki celi dan brez dela stojé, so zanikrni in leni kristijani, katerim je vse, kar bi morali Bogu k časti in v zveličanje svoje duše storiti, preveč, vse pretežavno, katerim se vsaki trud pristudi, vsako delo preseda, in kateri tedaj dragi čas, njim od Boga v zveličanje duše podeljeni, ali z lenobo zatratijo, ali celo obrnejo v hudobijo, ali pa napravijo s kakim drugim delom, katerega bi jim treba ne bilo. In tudi ta razna potrata drazega časa se je kakor môra vlegla na kristijane tako, da po pravici tudi njo štejemo med navadne pregrehe našega veka. — Da se o tej žalostni resnici prepričamo, hočemo danes nekoliko prevdariti: I. Kako malo, malo da današnji kristijani čas

Bogu k časti in svoji duši v zveličanje obračajo; II. kako predrzno in lahkomiseljno da čas zapravljajo. — Iz tega se bomo prepričali, koliko da je dandanašnjih kristijanov, katerim bi se reči moglo: Kaj stojite tukaj brez dela celi dan?

I. Čas je drag, kratek je in neprecenljiv; v njegovi oblasti je ali pekel ali nebesa. — Pretekli čas je proč, in nikdar več nazaj ne pride. — Prihodnji ni v naših rokah, Bog je njegov gospod. Le sedanji trenutki so naši, le sedanja kratka dôba, le sedanji lahkonozni čas je naš, ki nam ga je Bog podaril, da bi si ga prav obrnili — v zveličanje svoje. Ali pa čas prav obračamo in skrbimo za svoje zveličanje? Mnogi slabo s časom gospodarijo; le malo jih je, da bi ga prav obrnili! Sosebno pa so med nami kristijani dvojne ločine, ki slabo ravnaajo s sebi odmerjenim časom.

Eni ne delajo ali celo nič, ali pa delajo le to, kar sami hočejo, kar se jim ravno poljubi. Drugi sicer veliko delajo, pa ne, kakor bi imeli — ne prav.

Prve imenujem nedelavne dninarje; druge zovem delavne postopače.

1. Bog nas je poklical v vinograd svoje svete cerkve, da bi ondi delali ter svoje dolžnosti spolnovali, ki niso majhne ne po imenitnosti, ne po številu. — V ta namen nam čas odloči za to veliko, imenitno in obširno delo. Dela pa je silno veliko: Treba je tu pregrehe trebiti, ki urno naraščajo, pa se le z velikim trudom in stanovitnim dolgim delom populiti dadó. — Treba je tam čednosti saditi, ki le počasi rastejo in pozno zoré. Treba se je za grehe pokoriti, ki se naglo nabirajo, urno množijo in ne morejo nikdar zadosti objokani biti. Treba je dobra dela izvrševati, ki so le redko kedaj popolna in ki se tako rada opusté. Z eno besedo: v enem trenutku moramo za milijone stoletij delati, v časnem življenju za večno skrbeti! Toliko in še več imamo opraviti, vinograd svoje duše izčistiti, olepšati ter rodovitnega in Bogu dopadljivega storiti.

2. Ali so pa kristijani pač kaj pridni v tem vinogradu Gospodovem? O ne! marveč je v njem dninarjev veliko število, ki ali nič ne delajo, ali pa le, kar sami hočejo. Če ste katerikrat šli memo vinograda, pripravno ležečega, dobre zemlje in izbranih trt, ki je pa zavoljo zanikrnosti svojega posestnika zanemarjen ter slabo obdelan, gotovo se vam je milo storilo in po sili vam je beseda ušla: „Škoda, da je tako lep vinograd v tako zanikrnih rokah!“

Enako se tudi Bog nad nedelavnimi dninarji, lenimi kristijani, pri-
toži, rekoč: *Sel sem čez njivo lenega človeka in po vinogradu trapa-*
stega moža, in glej! vse je bilo s koprivami prepreženo, — trnje je
pokrivalo tla in kamenita ograja (zid) je bila razsuta. (Preg. 24, 30.)
Na današnje kristijane v svoj vinograd poklicane to obrnivši bi bil
rekel: Pregledal sem svoj vinograd, srce, dušo tolikih ljudi, ki se
zovejo kristijane, in oh, kaj sem videl! Zavoljo zanikrnosti njegovega
obdelovalca je s plevelom nečimernosti zarasten, z pekočimi kopri-
vami poželjivosti prevlečen, z bodečim trnjem hudih strasti nasajen.
Taka je le, ako človek v svoji zanikrnosti in lenobi ne skrbi za dušo
svojo. Dragi čas zgine, ko jutranja megla, in število grehov — se
množi! Lenobnež! vsaki dan si starejši, pa ne vsaki dan boljši: boga-
tejši sicer na letih in dnéh, revniši pa od dné do dné na zasluženji
in dobrih delih.

Ne za en las niso boljši tisti, ki le delajo, kar sami ho-
čejo, kar se jim ravno poljubi, ne da bi na to obračali svoje misli,
kar so opravljati in delati dolžni. Tudi ti silno slabo obračajo dragi
čas. Prav po Domicijanovo ravnaajo.

Ta nemarni cesar, ne da bi bil skrbel za srečo svojega cesar-
stva in blagor svojih podložnih, se je vsaki dan za neke ure zaprl v
svojo izbo ter ondi komarje lovil. Med tem, ko on v Rimu komarje
preganja, mu sovražniki poberó mesto za mestom, deželo za deželo,
kraljestvo za kraljestvom. Pa vse to cesarju ne dela sive glave, ki je
bil zadovoljen, ako je slednji dan z zlato pušico pomoril obilno šte-
vilo komarjev. Kdo bi se mu ne smejal, kdo ne grozil neumnežu?

Toda koliko tacih Domicijanov tudi še dandanes najdemo celó
med kristijani! Stvaril nas je Bog za večno nebeško kraljestvo. Koliko
pa jih je, da bi svoje misli zvesto obračali na to božje kraljestvo?
Večidel po cele tedne ali celo mesece ne mislimo na sveta nebesa,
nanje pozabimo in skrb za srečno večnost v nemar puščamo; nasproti
pa kakor Domineijan komarje lovimo: zdaj z ostrim svojim jezikom
dobro ime svojega bližnjega prebadamo, zdaj urno tekamo po po-
svetni časti, ne več vredni, kakor revni komar; zdaj zopet z branjem
prepovedanih knjig dragi čas potratimo, si nove obleke zmišljamo,
zoper gosposke zabavljamo, in z drugimi takimi reči neprecenljivi
čas poganjamo, kar nič boljše ni, če ni še slabše, kakor če bi celi
dan komarje lovili. S tem pa red božje previdnosti preobrnemo, ter
namesto s tem se pečati, kar naš stan od nas tirja, se v reči vtikamo,
katere se z našimi dolžnostmi tako malo vjemajo in strinjajo, kakor
olje z vodo, in sneg z solnčnimi žarki. Kakor Domicijanova je tudi
naša glava nečimernosti polna in srce po tem hrepeneče, kar nam

nič mar ni; med tem nam pa prekanjeni naš dušni sovražnik večno kraljestvo svetih nebes iz rok trga.

O leni, zanikrni dninarji hišnega gospodarja v nebesih! ki dragi, naglonožni, neprecenljivi čas svojega življenja tako nemarno zatratimo in v hudo obračamo, zlasti čas, katerega sledno trenutje je večnosti vredno, ker si z vsakim dobro obrnenim trenutjem novo veselje v nebesih napravimo, in tako rekoč nova nebesa zaslužimo.

Hvala Bogu! morda tu kateri sam pri sebi pravi, med tem številom nedelavnih postopačev jaz nisem, ter po letu slednji dan pred solncem vstanem in po zimi tudi dve do tri ure pred dnevom. Veliko imam opraviti in sem tudi dela že vajen, ter sem od mladih nog že moral težo in vročino dneva nositi. Prav, prav moj ljubi! če med številom nedelavnih nisi; pa glej, da morebiti nisi med

2. delavnimi postopači. — Kristijan, ki veruje v Jezusa, ni še vse storil, ako sebi odmerjeni čas v dela obrača, sama na sebi dobra in hvale vredna: treba je tudi dobrega, krščanskega namena; namena, ki se ne zarije v zemljo, ampak višje puhti do svetih nebes, in je na prihodnje življenje obrnen. Ta namen, in sicer prvi in poglobitni namen pa je Bogu dopasti po Jezusu Kristusu. — Ako tega ne storiš, svoj čas zgubiš, delaj kolikor hočeš, delaj na pretrganje — zlati čas je za večnost šel po vodi; veliko si sejal, pa nič nisi našel — vso noč, kakor Peter, celo življenje si delal, ter nič nisi vlovil — in pred Bogom naposled nisi družega, kakor delavni postopač.

Je-li to mogoče, o moj Bog! bo marsikateri naših mlačnih in mrzlih kristijanov mislil, kateri komaj enkrat na dan, ali celo morda komaj enkrat na teden svoje misli resnično k Bogu povzdigne? Je li mogoče, da bom po tako delavnem življenju, po dnevih v tolikem trudu in potu dokončanih pred Boga prišel s praznimi rokami? Je li mogoče, da je moj čas, v dela od tebe zapovedana obrnen, za večno zgubljen? Da, ne le mogoče je to, ampak tudi gotovo. Ne le neverniki in vsi, ki brez milosti božje živé, ne le grešniki samo, ampak tudi pravični si za večnost nič ne zaslužijo, ako vsega, kar delajo in storé, z dobrim namenom ne posveté, po povelju sv. Pavla, ki pravi: *Ali jeste, ali pijete, ali kaj družega delate, vse k časti božji delajte!* (I. Kor. 10, 31.)

In oh, koliko ur (le pomislite nekoliko, leni in mlačni kristijani!) koliko ur, dni, tednov, morda celo mesecev in let ste v grdi lenobi prespali, ter jih ne po svoji dolžnosti v dobro obrnili, ki bodo enkrat na sodbi božji glasovali in tožili zoper vas, lenobne delavce v Gospodovem

vinogradu, ali delavne postopače, ki ste se veliko za svet, malo ali nič pa za Boga trudili. O vi neprecenljivega časa dragi trenutki! od kristijanov tako grdo zanemarjeni ali slabo obrnjeni, o naj bi vi pogubljenim v večnosti mogli še v prid biti, s koliko željo bi vas sprejeli, ter nevtégoma v svoj prid porabili! Naj bi vsakemu med njimi le ena ura v pokoro bila podarjena, še danes bi se ves pekel izpraznil! Da, celo nebes izvoljeni prebivalci, ko bi še v nebesih žalovati mogli, bi ničesar tako ne objokovali, kakor nekdanj z zanikrnostjo in lenobo zapravljeni čas, ki ga večno več nazaj ne bo! — Na milijone duš v večnosti po urah, po trenutkih zlatega časa zdihuje; na svetu pa — celo med izvoljenim ljudstvom kristijanov — se dnevi, tedni, meseci in leta ne le v dobro ne obračajo, marveč celo prepogosto in nekrščansko v hudo porabijo, kar skazem v II. delu.

II. Da je, kakor vsi bogoslovci učé, ne le prav in pripuščeno, marveč večkrat celo potrebno, tu ali tam kako uro v okrepčanje telesa in duha obrniti, se po svojem stanu razveseliti, s pristavkom namreč, da se vse to zmerno — o pravem času — in spodobno in po krščansko zgodi, tudi jaz ne morem in ne smem tajiti. — Toda drugo vprašanje zdaj nastane: Ali namreč današnji kristijani krščanskih mej zmernosti, treznosti in spodobnosti ne prestopajo v svojem razveseljevanju? Kaj mi na to odgovorite? O mili Bog! koliko nekrščanske potrate zlatega časa tu ugledam med vami!

Preglejmo nekoliko vsakdanje ravnanje velicega števila današnjih kristijanov: Zjutraj vstanejo — pa kedaj? Pozno, kadar jih že svitli solnčni žarki ne pusté več spati. Sedem ur spanja, pravijo zdravniki, je zdravemu človeku dovelj, naj si bode star ali mlad. Koliko pa jih je, če se jim volja pusti, da bi bili zadovoljni s tem časom? Proti enajstim zvečer se v posteljo vležejo, ter ob osmih ali devetih še le iz postelje zlezejo. Pa kaj pravim proti enajstim gredó v posteljo? Večkrat tudi ob petih, šestih zjutraj po dolgem vojskovanju z zaspancem, po velikem čuvanju in nenavadnem trudu še le pokoja iščejo in tako ves red nature na glavo obrnejo, in po besedah Joba *noč v dan in dan v noč spremené*. (Job. 17, 12.) — To se pač ne pravi s časom modro gospodariti! Pa ta graja ne zadene le tistih, ki ta čas slabo obračajo, tudi marsikateri pobožni in pridni ljudje prav ne ravnaajo, ki ali iz napačne navade ali pa iz svojeglavnosti pozno v noč delajo, beró ali molijo, namesto da bi zjutraj bolj zgodaj se na noge spravili. Zadnje pozne ure v noči, ko je telo utrujeno, glava polna, niso ne za molitev, ne za kako drugo delo tako tečne, kakor bistre ure zlate zore jutrne. — Pred preobilnim spanjem pa nas

sv. Klemen Aleksandrijski svari, ter pravi: *Vsi bi se morali s spanjem vojskovati, da bi ob daljšem čuvanju tudi dlje časa živeli, in ne polovice življenja spanju darovali.*

Pa premislimo zdaj na dalje vsakdanje ravnanje marsikaterega kristijana: Vstane navadno bolj pozno. Kaj pa zdaj? „Menda moli najprvo, potem gre na delo?“ porečeš. O za molitev mu ni mar. Prva misel njegova je zajuterk, če ga ni že povžil na postelji. Zdaj bi imel iti v vinograd svojega stanu, ondi po svoji dolžnosti se dela prijeti! Toda vèn sicer gré, pa kam? Morda v cerkev? Če je ravno nedelja ali zapovedani praznik gré, če se mu ravno ljubi, k zadnji in posvetnjakom najljubši maši, pa kaj pravim k maši, le vrata ali kaki steber podpirat, da se tam toliko lože ozira po drugem spolu ali s klobukom ali palico igra, tako da bi bilo večkrat manj pohujšanja, ko bi doma ostal tak človek. Če je pa delavnik, seveda k maši ne gré, ampak rajše koga obiskat ali na sprehod itd., ali pa se jih več vkup vstopi na obljudeni trg, kakor leni dninarji današnjega evangelija, seveda ne iz tega namena, da bi se k delu po svojem stanu od koga dal najeti, ampak sebe pokazati, in druge ogledovati, in dragi čas z praznimi marnji preganjati. Je li pa to mar za kristijana spodobno opravilo? Ali ni velikoveč nekrščansko, kazni vredno postopanje?

Premnogim ljudem je še zdaj za pravilo ono zlobno vedenje Izraelcev, ko so ob nenavzočnosti Mozesovi molili zlato tele in rajali okrog njega; sveto pismo pravi o njih: *Ljudstvo se je vsedlo, da bi jedlo in pilo, in je vstalo, da bi igralo.* (II. Moz. 32, 6.) Koliko je še sedaj ljudi na svetu, kateri menijo, da ravno to je tudi njim naloga zemeljskega življenja. Mnogo bogatih in imenitnih je, kateri mislijo, da se ne smejo polotiti nobenega dela, ter jim ni družega mar, kakor veselice in kratkočasovanje, in nimajo družih skrbi nego te, kaj bi še iznašli, da bi se mogli še bolj kratkočasiti, da bi še bolj zapravljali dragi čas. A tudi priprosti ljudje znajo vrlo dobro tratiti dragi čas: marsikatera gospodinja vsa dela naklada le drugim, poslom in najemnikom, sama pa zgublja čas s pohajkovanjem ali z nečimernimi opravili; marsikateri gospodar zanemarja svojo hišo, ker mu delo mrzi, veseli pa ga lov in mnogo družih njemu nepotrebnih in škodljivih reči. Pa tudi posli in delavei se dandanašnji dobijo jako redkokrat taki, da bi mogli reči o njih, kar je rečeno v evangeliju o pridnih delavcih, da težo in vročino dneva prenašajo. Takrat, kadar jih vidi gospodar ali delodajalec, se še nekaj gibljejo; kadar pa so sami in se jim ni bati nadzorstva, se jim le prerado izmuzne orodje iz rok in z nepotrebnim govoričenjem ali lenobnim

postopanjem zapravljajo po več ur na dan, plačilo pa le hočejo imeti veliko. Sploh imajo mnogi delavci to za največjo srečo: malo delati, pa prav veliko plačilo prejemati. In če so že za telesno delo tako slabi, so za dušno, če mogoče, še slabši . . .

Premisli sedaj, o kristijan, če nisi bil tudi ti do zdaj tak postopač, ter potrudi se, da še za časa popraviš svojo napako, kajti védi, da v kratkem se približa zate večer življenja. Kmalu bo udarila zate ura, ko bo nebeški Gospodar, kakor oni vinograjnik svoje delavce, poklical tudi tebe in zahteval od tebe odgovor, kako si obrnil dragi čas v vinogradu svojega stanú. „Poglej, o človek!“ ti takrat poreče, „poglej zjutranje ure svojega življenja; dal sem ti jih, da bi ž njimi pričenal dan v mojo čast z jutranjo molitvijo in z daritvijo sv. maše; ti pa si jih ali prespal ali pa zapravil z nepotrebnim lišpanjem svojega telesa ali pa z lenobo. — Zatrtil si ves dan svojega življenja, in zdaj še plačila pričakuješ? Zastonj je tvoja nada. Plačilo delim pridnim delavcem; tebe pa ni bilo videti v mojem vinogradu, marveč stal si brez dela na trgu lahkomišljenega in grešnega sveta, — poberi se izpred mojega obličja v vnanjo temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi!“ — O kristijan, predrami se o pravem času in začni zopet pridno obdelovati vinograd svoje duše, da boš dobil plačilo, za katero te je Bog Oče vstvaril, Jezus odrešil in sveti Duh posvetil. Amen.

† J. Škofic.

2. Kaj je pekel?

Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih. Mat. 20, 16.

A. 1. Bliža se čas dela . . . najveselejše je v vinogradu . . .

2. Zato nam Jezus danes za zgled našega dela stavi marljivega vinogradnika pred oči: (Mat. 20, 1—16.) da bi skrbno delali za Boga, si z zvestim delom nebesa zaslužili, naj bi nas ne zadele grozne besede: *Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.* (Mat. 20, 16.)

3. Nekateri nečejo delati . . . drugi delajo zoper Boga, mnogoteri delajo noč in dan, pa za satana . . . Taki hudobneži so bili poklicani, pa ne bodo izvoljeni za nebesa, temveč odločeni za peklo, in takih je mnogo . . . Namesto da bi grešniki nebesa za plačilo dobili na koncu svojega truda in življenja, bodo zavrženi v peklo! To nas Jezus danes uči; zato vam tudi jaz danes govorim: o peklu, 1. Kaj je pekel? 2. kdo gre v peklo?

B. 1. Grešnik svoje življenje skonča, in duša mora iti na sodbo, po plačilo . . . pa joj! namesto nebes dobi pekel, na kateri ni računila . . . Kaj torej je pekel?

a) Kraj ločenja — dobrih od hudobnih . . . ločenje od Boga, od Jezusa, od Marije . . . In to ločenje je britko! Rimljanski pesnik Ovid je bil zaradi svojih pohujšljivih pesmic in razuzdanega življenja iz Rima pregnan v sužnost, pa sam pravi, da mu je ta ločitev grozno težavo delala . . . in ločen na tujem se spominja svoje tovaršije, katero je bil moral zapustiti, pa se bridko joče: „Zdaj mi še solzice vedno kapljajo.“ (Lib. Trist.)

Judje so bili v sužnost tirani . . . ločeni od doma in svetega mesta so jokali ob potokih . . . pa tudi prerok Jeremija prežalostno zdihuje zaradi te ločitve govoreč: *Kako samotno sedi mesto, polno ljudstva. Kakor vdova je postala gospa narodov; kraljica držav je podvržena daci.* (Žal. 1, 1.) Ločitev je težavna! Mladenič se joče, kadar se zaradi vojske loči od svojih starišev . . . Nevesta milo plaka, ko zapušča svoj ljubi materin dom, in gre v daljne kraje . . . Srce nam krči milo vpitje drobnih otrok, ko se na mirovišču morajo ločiti od svojih pokojnih starišev . . . Še vé matere se težko ločite od svojih otrok . . .

Kaj pa bo še le tista ločitev nekdanj pred vratmi pekla . . . ločenje od starišev . . . od žene . . . od otrok . . . od Boga, od Jezusa, od Marije. — Joj groza!

b) Pa pekel je tudi kraj: združenja — vseh hudobnežev vsega sveta. Slišali smo, da je Jezus rekel: *Ob času žetve porečem ženjicam: Zberite prej loljiko in jo povežite v snopke za kurilo.* (Mat. 13, 30.) V tesno ječo združeni bodo grešniki . . . Mnogokrat se pritožuje družina: Ne morem v službi ostati pri tem hramu. Gospodar je hudoben, pijančuje, kolne . . . Gospodinja je sitna, vedno se dere . . . Otroci so hudobni . . . Ni družega, ko prepri pri hiši . . . Ne morem obstati. — Zdaj me boš razumel, ko pravim: pekel je kraj združenja — kolika težava je to! Škof Slomšek pravijo, da nesrečen zakon je pekla živa podoba. In vendar sta samo dva, pa je že toliko težava . . . v peklu pa vsi hudobneži: možje in žene, sini in hčere, hlapci in dekle . . . lucifer in vsi njegovi satani . . . In sv. Duh uči: *Dopadljivejšje je poleg leva in zmaja stanovati, kakor pri hudobni ženi prebivati.* (Sir. 25, 23.) Kaj pa še v peklu, kjer je vse polno različnih hudobnežev. — *Veliko je namreč poklicanih, pa malo izvoljenih.* (Mat. 20, 16.) Te grozovite družbe se

imamo bati in s spokornim Davidom Boga prositi: *Varuj me zbora hudobnežev: druhali, ki hudobijo dela!* (Ps. 63, 3.)

c) Pekel je pa še tudi kraj: muke — trpljenja . . . Ogenj . . . črv. (Mark. 9, 43.) Ako črva v prstu imaš, ki ga z vrelo vodo lahko umoriš — že jočeš noč in dan: Kaj pa črv pekla, ki nikoli ne umrje . . . ogenj . . . večni plamen . . . (Luk. 16, 20.) Žeja . . . Tam trpijo vsi udje, ki so tukaj žalili Boga . . . Oj groza!

Morda zdaj v vašem srečanju nastaja misel: Kdo pa gre v pekel, v ta strašni kraj? Tudi to vam hočem kratko povedati:

2. Kdo gre v pekel?

Zgorajšnje besede Jezusa: *Veliko namrec je poklicanih, malo pa izvoljenih*, nam kažejo, da jih velikoveč gre v pekel, kakor pa v nebesa . . . da je več pogublencev . . . malo izvoljencev . . . Med katere se šteješ ti? Kateri grejo v pekel?

Sveti evangelijski nas danes uči, da v pekel grejo: a) neverneži, ki nočejo iti v vinograd Jezusov . . . zunaj stojijo, dasi jih mili Bog vedno kliče . . . *Brez vere ni mogoče Bogu dopasti*, uči sv. apostol Pavel neverne jude. (Hebr. 11, 6.) *Kdor pa ne veruje, bo pogubljen*, govori Jezus sam. (Mark. 16, 16.) Ti pa imaš slabo vero . . . ti vgašuje . . . — V peklo grejo:

β) nezvestneži. Težaki evangelijski so delali . . . težo in vročino dneva prenašali . . . pa nezvesto so delali . . . tako, da so jih poslednji še prevladali, ki so samo eno uro kopali . . . Dolgo življenje nam nič ne hasne . . . če smo pa nezvesti . . . le na videz, slabo delamo . . . Ti pa tudi delaš površno . . . nezvesto . . . dokler te gospodar gleda, ne pa zaradi Boga . . .

γ) Vsi taki in enaki grešniki gredo v pekel: t. j. Bog jih ne sili v pekel, še kliče jih v nebesa, pa oni nečejo poslušati — sami radi grejo v pekel . . . Bog vsakemu daje milost . . . pogosto nas kliče . . . v mladosti . . . v možkih letih . . . v starosti . . . v veselju . . . v zdravju . . . ob smrtni uri . . . grešnik pa neče — sam greš v pekel . . .

C. Postoj, grešnik! v pekel hitiš. Obrni se k Jezusu . . . delaj v njegovem vinogradu zvesto . . . stanovitno . . . goreče, da na večer svojega življenja dobiš nebeško plačilo! Veliko je namrec poklicanih, malo, malo pa izvoljenih! Amen. Simon Gaberc.

Druga predpepelnična nedelja.

I. Različen sad božje besede, — v izgledih pokazan.

Ko se je pa silno velika množica
sešla, in so iz mest k Jezusu hiteli, je
v priliki rekel: Sejavec je šel sejat
svoje seme. Luk. 8, 4. 5.

Žalostno za pridigarje je to, da tako malo dobrega sadu vidijo od svojih pridig. Naj še tako umno in mikavno podučujejo, — ljudje ostanejo le nevedni o svetih resnicah in svojih dolžnostih; naj grmijo z Elijevo gorečnostjo zoper greh, ter jim živo popisujejo brezdnost, v katero se strmoglavijo za čas in večnost, ako greha ne zapusté, — ljudje hodijo vendar-le svoja grešna pota; naj jim z ljubeznijo in krotkostjo sv. Janeza priporočajo čednosti in kažejo na njih obilno plačilo, — ljudstvo ostane vkljub temu večjidel mrzlo in mlačno za dobro! Od kod ta žalostna prikazen? Morda je tega kriva beseda božja? Tega ne! — Pravi vzrok tega nam naš nebeški Učenik sam pove v današnjem evangeliju, rekoč: da trije deli semena božje besede se zato pogubé, ker ne padejo v dobro, ugodno zemljo; in ta zemlja, v katero se meče seme božje besede, ste pa vi poslušalci sami; torej ste vi sami krivi, da beseda božja ne prinaša zaželenega sadu! Nam bi se morda čudno in nevrjetno zdelo, če bi vam rekel, da trije deli izmed vas niso pravi poslušalci božje besede; pa vendar rečem tako, in moram reči, zato ker Kristus sam tako pravi.

Ko se je bila silno velika množica okrog Jezusa zbrala, jih začne učiti v priliki o sejavcu, kateremu se trije deli semena poizgubé, in še le četrti mu obrodi zaželeni sad, ter jim to priliko razloži! — Seme, pravi, je božja beseda, zemlja pa poslušalci.

Glejte! nam pridigarjem se ravno tako godi, kakor temu sejavcu. Mi mečemo seme božje besede semtertje; nekaj ga vržemo na pot, nekaj na skalo, nekaj pa med trnje, in to vse ostane brez sadu; le četrti del ga pade v dobro zemljo, in to rodi žlahten sad. Poslušalci božje besede so torej dvojne vrste. Pri velikem številu beseda božja nič ne zdá, ker ne najde ugodnih tal zaradi različnih vzrokov, med tem, ko pri manjšem številu obrodi obilen sad. O tej dvojni vrsti poslušalcev božje besede hočem govoriti, ter vam v izgledih pokazati, kako resnične so Jezusove besede; nepridnim poslušalcem v svarilo, dobrim pa v spodbudo!

1. Nepridni in nerodovitni poslušalci božje besede so prvič tisti, katert pustijo hudiču vzeti besedo božjo iz svojega srca; podobni so semenu, katero pade na pot, in katero potem ali ptice pozobljejo, ali pa ljudje pohodijo!

Že Jezus Kristus, največji in najboljši pridigar, je imel take poslušalce med priprostimi, kakor med imenitnimi in učenimi. Kadar je on govoril, je vse skupaj drlo, ter ga hvalilo, rekoč: „Tako še ni noben človek govoril!“ — Pa glejte! ravno ti poslušalci so kmalu pozabili, kar je govoril, ter so vpili: „Križaj ga!“ Od kod ta hitri in čudni spremen? — Hudič jih je oslepil, da v Kristusovi ponižnosti in priprostosti niso spoznali svojega Odrešenika, nebeškega Maziljenca! Njegove besede so torej padle na pot, zato ker so se ljudje hudiču pustili motiti, kakor je prevzetnim farizejem in pismoučenim Kristus sam rekel: *Zakaj ne poznate mojega govorjenja? Zato ne, ker ste iz očeta hudiča.* (Jan. 8, 43. 44.) Hotel jim je reči: Vi ne vrjamate mojim besedam, ker poslušate rajše to, kar vam satan vdihuje; zato ste pa njegovi otroci! Vidite tudi ob Kristusovem času je hudič kradel besedo božjo iz src ljudi, da poslušajoči niso verovali. —

Enako se je godilo tudi apostelnom. Sveti apostelj Pavel sam piše v drugem listu do Korinčanov, da jih nekaj noče sv. evangelija sprejeti, zato ker jim je zakrit, pa zakaj jim je zakrit? Zato, pravi, ker jim je hudič um preslepil. (II. Kor. 4, 3.) — Hudič je torej oče laži in slepote že od začetka. — Ko sta sv. Pavel in Barnaba na svojih apostoljskih potih prišla na otok Ciper v mesto Salamino, ju je deželni poglavar Sergij Pavel poklical k sebi, želeč slišati besedo božjo. Imel pa je pri sebi vražarja Elima, kateri je skušal poglavarja od vere odvrti. Sv. Pavel pa, napolnjen s svetim Duhom, mu reče: „O ti sin hudičev, sovražnik vse pravice, ne nebaš prevračati potov Gospodovih. Glej! sedaj je roka Gospodova zoper té, oslepel boš, in ne boš videl solnea nekaj časa. In kar padel je nanj mrak in tema, in je okoli tapal in iskal, da bi mu kdo roko podal.“ (Dej. ap. 13. 4—12.) — Ko je pa deželni poglavar videl ta čudež, je veroval in se čudil nad naukom Gospodovim! Ta Elima vražar je bil najemnik satanov, kateri je skušal besedo božjo ukrasti iz srca glavarjevega!

Tako krade še vedno satan besedo božjo iz srca ljudi, ali sam, ali pa po svojih najemnikih.

Dostikrat eden ali drugi z veseljem in ginjen, pa tudi z dobrimi sklepi posluša besedo božjo, češ, tako moram tudi jaz zanaprej storiti, to pregreho moram opustiti in se je varovati in to čednost moram pridobiti; pa hudič mu začne kmalo po zaslišani besedi, šepetati na uho: Kaj boš mislil na to; saj tudi drugi tako ne živé; saj tvoj greh ni tako velik; če boš svojo navado opustil in drugače živel, se ti bodo drugi posmehovali! — In glejte! zadosti je, hudič

je zmagal, vse je ostalo pri starem, zadušil je seme dobrih sklepov v srcu človeškem!

Ti slišiš ojstro pridigo o pokori, o sodbi, ter spoznaš, da si pokore potreben in sodbe se bojiš! Pa glej! hudič pride, kakor k Evi, rekoč: Saj ni vse tako, kakor pridigar govori. Potem pa še drugi najemniki njegovi to potrdijo, pridigarja malo počrtnijo, ga razglasé za prenapetneža; — zadosti je, da se potolažiš in vse v nemar pustiš! Pa kdo je tega kriv? Glej! sam hudič je bil, kateri je, roparski ptici enak, ukradel seme božje besede iz tvojega srca! — Pa kdo vé in zna vse zvijače satanove naštet, s katerimi on vé in zna človeka v greh napeljati, v grehu obdržati, ga od molitve, pokore in drugih dobrih del odvračevati? On je zapeljivec, lažnik, tat, roparska ptica, kateri krade same besede božje iz src človeških že od začetka sveta!

2. Drugi nepridni in nerodovitni poslušalci besede božje so pa tisti, kateri besedo božjo sicer z veseljem sprejmejo, ob času skušnjave pa odstopijo, ker nimajo nobene trdnosti in stanovitnosti; ti so podobni semenu, katero je padlo na skalo, pa ker ni imelo vlage, da bi se bilo vkoreninilo, je vsahnilo.

Tudi taci se ni manjkalo že ob prvih krščanskih časih. Sveti apostelj Pavel v listu do Hebrejcev (6, 4. 6) govori o taci, kateri so že enkrat razsvitljeni bili, nebeške darove okušali, in se vdeleževali sv. Duha in besede božje, kateri so pa potem zopet odpadli. V pismu do Timoteja (I. 1, 19) pa imenuje nekaj taci odpadnikov. *Nekateri, pravi, so vero in vest zavrgli in od vere odpadli; med njimi Himenej in Aleksander*; in v drugem listu do Timoteja (2, 17) imenuje tudi Himeneja in Fileta, katera sta že ob njegovem času od vere odpadla, ter vstajenje tajila, zavoljo njunega pregrešnega življenja! Tudi sv. apostelj Peter toži nad takimi odpadniki, o katerih pravi, da bi jim bilo bolj prav, ko bi pota resnice nikdar ne bili spoznali, kakor pa da so odpadli po prejtem spoznanji (II. Pet. 2, 21.) O koliko taci nesrečnih odpadnikov od besede božje in svete vere najdemo ob času preganjanja v prvih 300 letih po Kr.! Res jih je bilo veliko v tistih hudih časih, kateri se svetijo kakor zvezde na nebu z mučeniškimi venci na glavi, z belimi lilijami nedolžnosti in z zelenimi palmovimi vejicami zmage v rokah, pa tudi nesrečnih odpadnikov od svete vere se ne manjka! Spomnim vas nesrečnega, brezbožnega in divjega cesarja Julijana, s priimkom odpadnik, kateri je nekda bil kristijan, ali Sapricija in ž njima brez števila krivovercev in odpadnikov v apostolskih in poznejših časih. Pa tudi v današnjih

časih jih je dosti, kateri ne odpadejo od besede božje zavoljo strahu pred mučeništvom ali preganjanjem, natezanjem, tepenjem ali smrtjo, ampak iz ošabnosti in napuha, častilakomnosti, dobička, ali pa, da bi spolnili svoje pregrešne mesene želje. Glejte! vsi ti so tisti, pri katerih pade beseda božja na skalo, kjer nima nobene vlage, nobene trdnosti in stanovitnosti v srcu; se ne vkorenini in ne vtelesi v njih in zatorej tudi ob najmanjši stiski, ali suši zapuščenosti, ali skušnjavi mesa ali sveta, zgubi svojo moč in življenje, ter ne obrodi nobenega sadu, če je tudi morda od začetka lepo izkalila in lep sad obetala!

3. Tretji nepridni in nerodovitni poslušalci besede božje so pa tisti, kateri so besedo božjo sprejeli, pa jo s posvetnimi skrbmi, bogastvom in sladnostnim življenjem v sebi zadušé, enaki so semenu, katero pade med trnje, ki seme zaduši, da ne more rasti in sadu prineesti!

Tacih poslušalcev božje besede je pa še menda največ bilo in jih je še vedno ogromno število.

Sv. Janez Krstnik pridiguje na kraljevem dvoru Herodovem, kralj ga posluša, — a ko mu reče: „Kralj! ni ti dovoljeno imeti žene svojega brata.“ (Mark. 6, 18.) — je zadosti. Sv. Janez mora v ječo, pride ob glavo! Trnje kraljeve sladnosti zaduši besedo božjo! — Mladenič pride k Jezusu, rekoč mu, da je že od mladosti spolnoval božje zapovedi, ter ga vpraša, kaj ima storiti, da bo večno življenje dosegel? Jezus mu reče: *Če hočeš popolnoma biti, prodaj in razdeli vse med uboge, kar imaš, in hodi za menoj!* Ko pa mladenič to sliši, gre žalosten proč, zakaj bil je bogat. (Mat. 19. 14—22.) Trnje bogastva zaduši Jezusovo besedo v njegovem srcu! Marta, zavoljo prevelikih posvetnih skrbi nima časa besede Kristusove poslušati, zato jo Kristus posvari: *Marta, Marta! le eno je potrebno; Marija si je izvolila boljši del.* (Luk. 10. 41—42.) Trnje posvetnih skrbi jo ovira poslušati besedo božjo.

Tacih, sladnostim vdanih Herodežev; v posvetno bogastvo zaljubljenih mladeničev; s posvetnimi in nepotrebnimi skrbmi obloženih žensk, kakor ste slišali, je tudi današnje dni dosti! Pri njih trnje sladnosti, bogastva in skrbi duši in mori sad božje besede! — Reci bogatino: daj miloščinjo, ali nečistniku: delaj pokoro, pusti znanje in osebo, to ti ni dovoljeno; ali posvetnežu: ne išči samo posvetnega, ne skrbi samo za svoje telo, temveč bolj za neumrjočo dušo, da jo rešiš! Kmalo se te bo naveličal poslušati, in veš, kaj ti bo rekel? Ravno to, kar je rekel deželni poglavar Feliks sv. Pavlu: „Le pojdi za sedaj, o priložnosti te utegnem zopet poklicati! (Dj. ap. 24. 25.) Pa zakaj ga je tako mrzlo odpravil? Zato, ker mu je govoril o večnosti, o sodbi, o pravici božji, o čistosti: kar pa ni bilo všeč njegovemu

sladnostnemu, blaga in denarjev željnemu, posvetnemu srečju! In tak je večjidel današnji svet! Prav kakor uči sv. Janez: da ves svet leži zakopan v poželenji mesa in oči, ali pa v napuhu življenja! — In zatorej se pa tudi ni čuditi, če Kristus pravi: da pri tacihi ljudeh ostane beseda božja brez vspeha, brez sadu; kar nam tudi vsakdanja skušnja le preveč in preveč spričuje!

Trnje posvetnosti pa ne duši samo božje besede, ampak tudi odvrtačuje od nje, kakor ste slišali, tako, da posvetneži ne najdejo nikdar časa priti h krščanskemu pouku, ter imajo vedno praznih izgovorov na kupe pri rokahi. Eden pravi, da mora doma živino pasti in „glajštati“; drugi ima z otroci opraviti; tretji je sam doma, ne more hiše brez varuha pustiti; četrti je imel kak tak važen posel doma, da se ni mogel od doma ločiti itd. itd. Barantavec ima vedno na tisoče izgovorov, da je moral ob nedeljah tje in sem iti, da mu kupčija ni šla pod zlo, ker mora družino preživiti, ker drugače ne more živeti. Pijanci morajo skrbeti za to, da so vsako nedeljo in praznik s pijačo naliti, drugače bi ne bilo za-nje nobene nedelje! Nečistniki morajo po svojih potih, njim je beseda božja že tako najhujši trn v peti. Na tisoče izgovorov se sliši, katerih komaj eden je opravičen. Kako bi pri tacihi beseda božja kaj izdala, ker jo plevel vsega hudega prerašča in duši!? Zavoljo tega se jih mnogo tudi rajše odteguje besedi božji, da jih vest tolikanj ne grize. O trnje posvetnosti! to je tisto trnje, na čegar plemenu se beseda božja izkadi in izpuhti, pa ravno to trnje bo ljudi v večnosti neizrečeno bôdlo. Kdor ni iz Boga, božje besede ne posluša, če je pa ne posluša, tudi beseda božja ne more v njem sadu roditi!

4. Četrti poslušalci božje besede so pa tisti, kateri besedo božjo poslušajo, in jo v dobrem in najboljšem srečju ohranijo, in sad obrodé v trpljenji; le-ti so podobni semenu, katero pade v dobro zemljo!

Taki dobri, sprejemljivi in rodovitni poslušalci so bili učenci in aposteljni Jezusovi. Njim je on sam dobro spričevalo dal, rekoč: *Oče! besede, katere si meni dal, sem njim dal; in oni so jih sprejeli in so resnično spoznali, da sem od tebe izšel, in so verovali, da si me ti poslal.* (Jan. 17, 8.)

Taka dobra, sprejemljiva zemlja za besedo božjo je bilo srce Marije iz Betanije, Lazarjeve sestre, katera pozabivša vse posvetno pri nogah Jezusovih sedé s pravo srčno žejo posluša njegove besede. (Luk. 10, 39.)

Med takimi dobrimi poslušalci je bilo onih 3000 ljudi, kateri so na binkoštni praznik poslušali besedo sv. Petra in se dali krstiti. (Dej. ap. 2, 41.)

Taka rodovitna in sprejemljiva zemlja za božjo besedo je bilo srce služabnika Etijske kraljice Kandace, kateri je prebiral preroka Izaija govorečega o trpljenji Odrešenikovem, pa ga ni razumel; a ko mu dijakon Filip razloži pomen besedi, precej želi prejeti sveti krst, in stanovitno ostane. (Dej. ap. 8.)

Tak vnet in dober poslušalec božje besede je bil stotnik Kornelij, kateri se je na Petrove besede pustil z vsemi domačimi krstiti. (Dj. ap. 10.)

Pa tacihi dobrih in sprejemljivih src za božjo besedo bi vam iz Kristusovih in apostoljskih časov lahko še veliko več naštel, rečem torej le ob kratkem: vsi, kateri so božjo besedo sprejeli in po nji živeli, so bili enaki semenu, katero je padlo v dobro zemljo in je pri nekaterih trideseteren, pri drugih šestdeseteren in pri tretjih stoteren sad obrodilo!!

Kaj pa v poznejših časih? Je-li božja beseda ob moč prišla? O nikakor ne! Povsod, kjer je najdla dobra tla, sprejemljiva srca, je delala in še dela čudeže. Glejte na sv. Avgušтина. Le nekaj malega besedi mu je dosti, da iz grešnika, krivoverca — postane velik učenik resnice in velik svetnik.

Sv. Andrej Avelinski je bil odvetnik. Izustil je pa enkrat pri svojem poslu neko malo laž, kar naleti na besede v svetem pismu: *Lažnjive usta so gnjusoba pred Bogom.* (Sir. 20. 26.) Zadosti je, da zapusti svoj stan, se zapre v samostan ter postane svetnik.

Sv. Anton v cerkev stopivši sliši besede: *Če hočeš popolnoma biti, pojdi in prodaj vse, kar imaš in daj ubogim;* misli, da so te besede njemu rečene; kot sin in dedič bogatega kupeca gre in prodá vse kar ima, in razdeli med uboge, sam pa ostane ubog puščavnik in svetnik!

Glejte! tako je božja beseda, kjer in kadar je padla na ugodno zemljo, v dobra in sprejemljiva srca, že brez števila čudežev storila in na tisoče neumrjočih duš rešila. Kristijani! če pa beseda božja pri vas nima te moči, morate vedeti, da ste vi sami tega krivi. Ena ali druga poprej imenovanih zaprek brani besedi božji svoj dragi sad roditi. Ali vas ni strah, če se na to spomnite? Ali mislite, da Bog ne bo tirjal odgovora od tega, kar ste slišali, pa slabo spolnovali? Pomislite na besede Gospodove: *Ko bi ne bil prišel in bi jim ne bil govoril, bi ne imeli greha; zdaj pa nimajo izgovora za svoj greh.* (Jan. 15, 22.) — *Klical sem vas, pa me niste poslušali, — pa boste tudi vi mene klicali, pa vas ne bom uslišal; zгодaj boste ustajali, pa me ne boste našli!* (Preg. 1, 24. 28.) — *Gorjé tebi Korazajn! Gorjé tebi Betsajda! zakaj, ako bi se bili v Tiru in Sidonu godili (taki) čudeži, kateri so se pri vas godili, bi se bili zdavnej v ojestrem oblačilu in v pepelu pokorili. Pa vam tudi povem: Tiru in Sidonu*

bo ložji sodni dan, kakor vam. (Mat. 11, 21—22) — Hotel je Kristus reči, ko bi se v ajdovskih mestih toliko beseda božja oznanovala, kakor se pri otrocih luči, bi jo bolj sprejemali in spolnovali, zato se jim bo pa tudi boljše na sodbi godilo, kot nemarnim in lenim kristijanom; kajti hlapec, kateri Gospodovo voljo pozná, pa je ne spolni, bo hujše kaznovan!

Predragi! Ne posnemajte zaničevalcev božje besede, da z njimi ne poginete; ljubite ter z dobrim in najboljšim srcem sprejemajte božji nauk, ter mu pustite tudi sad roditi v vašem življenji, t. j. po njem živite, da se spolni obljuba Gospodova nad nami: *Blagor jim, kateri besedo božjo poslušajo in jo ohranijo v svojem srcu!* (Luk. 11. 28.) Amen.

Andr. Šimenec.

2. Trdovratni grešnik — podoben skali.

In drugo je padlo na skalo.

Luk. 8, 6.

Predpust je za trdovratne grešnike najprijetniši, pa tudi najpogubniši čas. Najprijetniši je, ker jim svet ponuja v tem času še več sladnosti, s katerimi morejo streči svojemu živalskemu poželenju. Najpogubniši je ta čas zanje, ker vidijo, da dostikrat celó kristijanje, ki se druge čase še nekaj zatajujejo, pred pustom v stanovitnosti radi opešajo in v gorečnosti omrznejo. Taki omahljivi kristijanje so trdovratnim grešnikom gotovo v pohujšanje, ker si ti, veseleč se, da se število lahkoživih vrstnikov vedno bolj množi, domnevajo, da niso še zabredli tako daleč, kakor jim pridigarji večkrat očitajo. Toda v takih mislih jih današnje nedeljo naenkrat hoče zbegati sv. cerkev, ko dá brati evangelij o semenu božje besede, kjer govori sam Kristus: *In drugo je padlo na skalo.* In glejte, ravno skali so najbolj podobni trdovratni grešniki. To primero izvedem danes v našo spodbudo.

1. Skala nima oči, tudi trdovratni grešnik jih nima. — *Oči imajo, pa ne vidijo*, pravi psalmist. (113, 14.) Trdovratni grešnik je tak. Slep je in ne vidi prsta božjega, ki ga kliče k pokori, ki mu žuga, naj se spreobrne. Tak je bil Faraon. Deset tako zvanih egiptovskih šib je s svojo trdovratnostjo priklical nad svojo deželo, ni jih hotel videti, če tudi je imel oči. Njega, ki je tako strašno gospodaril nad njim, ni hotel spoznati, dokler ni ugonobil sebe in svoje vojske.

— Tudi Juda Iškarijot je imel oči, toda slep je bil za vse mile in resne opomine Gospodove, slep je bil in ni hotel spoznati, da je razodet kot nezvesti izdajalec. S prstom je slednjič pokazal Gospod nanj, toda ostal je slep in trdovraten. — Farizeji so videli čudeže Odrešenikove in bili bi lahko, ko bi bili hoteli, spoznali božjo moč Jezusovo, toda videli so le belcebubovo. — Tudi nejeverniki so videli nekaj čeznaravnega v stanovitnosti mučencev, toda slepi so bili, pripisovaje to coprnijam.

Ali je mar drugače z vsakim trdovratnim grešnikom? Ali ni ta tudi slep za vse opomine, s katerimi ga Bog opozarja na-se, sedaj milo in prijateljsko, sedaj resnobno in žugajoče? Toda, če tudi ga Bog obišče kakor Faraona, če tudi ga posvari, kakor Iškarijota, če tudi mu pošlje bolezen, stiske in nadloge, on ostane slep. Kako žalosten je vendar položaj tacega človeka, ki ima oči, pa ne vidi, ki ima odprte oči, pa je slep! Kako se bo enkrat prestrašil, ko bo spregledal doli v peklenskem breznu!

2. Skala nima ušes, tudi trdovratni grešnik jih nima. — *Ušesa imajo, pa ne slišijo*, govori dalje sveto pismo. (ibid.) Grešniki so to, ki kakor Faraon govoré: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas?“ (II. Mojz. 5, 2.) Božjega glasu noče slišati tak človek, gluha je zanj, in ker gluha, tudi mutast; on je gluhomutec.

Oh, predragi, kolik nesrečnež je gluhomutec! Kaj pa še le tak, ki je na duši gluhomem! Težko, da, skoraj nemogoče ga je ozdraviti. Saj zametuje poglobitni zdravilni pripomoček, božjo besedo. Ni brez vzroka Jezus takrat proti nebesom pogledal in zdihnil, ko je imel ozdraviti gluhomutea, kakor da bi bilo to posebno težavno. Hotel je s tem naznaniti notranji stan dušnega gluhomutea, kateremu ni pomagati, če ga božja beseda več ne prešine. Kaj družega ga čaka, kot gotova smrt?

Bila je svoje dni postava, da so tatu, ki so ga prvič zasačili, natepli s šibami, drugič so mu porezali ušesa, tretjič pa je bil brez milosti usmrten. Tat torej, ki so mu porezali ušesa, ni bil več daleč od smrti. Tako tudi oni niso več daleč od večne smrti, katere je že hudič oropal dušnega posluha, t. j. poslušanja božje besede. Resnično, dokler božja beseda seže do grešnika, je še upanje, da se vzdrami, če tudi je še tako globoko pogreznjen v grešno spanje. Ko pa zapre svoje srce božji besedi, potem pa je vse upanje splavalo po vodi. Dokler je smel Mojzes hoditi pred Faraona ter mu napovedati božje kazni, bilo je še nekaj upanja, ko pa mu je prepovedal pokazati se še kdaj pred njim, tedaj je Faraon zapadel poginu. Trdovratni judje

nas v tem potrjujejo ravno tako. Tudi oni niso bili več daleč od svojega žalostnega konca, ko jim je Zveličar, ker ga niso hoteli poslušati, zaklical: *Ne boste me videli odslej, dokler ne porečete: Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem*, (Mat. 23, 39.) t. j. do sodnjega dné.

3. Skala nima jezika, tudi trdovratni grešnik ga nima. — Zakrknjeni grešnik namreč nima okusa na božjih, na duhovnih rečeh. Posvetno veselje: dobro jesti, piti, svojemu mesenemu poželenju streči, posvetno blago si kopičiti, to je, do česar ima slast. Toda mana dušne hrane: molitev, post, zatajevanje, poslušanje pridige in krščanskega nauka, sv. maše, to mu mrzi.

Kdor svojim čutom preveč streže, ta ob tem zanemarja svojo dušo. Kdor pa svoje telo mrtví in zatira, ta pri tem dušo poživlja. Kolikor bolj pa človek svojo dušo zanemarja, toliko menj mu diši dušna hrana, toliko bolj se bliža dušni smrti. Kakor je namreč slabo znamenje za človeka, če dolgo časa nima slasti do nobene jedi, tako je tudi v dušnem oziru. Zato pravi sv. pismo: *Vsaka jed se je studila njih duši, in približali so se do smrtnih vrat*. (Ps. 106, 18.) Ko se je Izraelcem pristudila nebeška mana ter so spet pozeleli po egiptovskih loncih mesá, tedaj je prišla jeza božja nad nje, in Gospod jih je udaril s silno veliko morijo. (IV. Mojz. 11, 33.)

Mana je predpodoba one hrane, ki živi našo dušo k večnemu življenju. To je sv. rešnje Telo, ki nas poživlja in kreпча, da moremo varniše hoditi proti večnosti. Da bi pač Izraelci ne bili podoba marsikaterega katoliškega kristijana, ki bolj poželi čutnega vživanja, kakor nebeške sladkosti! To so pa vsi tisti, ki tako poredkoma pristopajo k sv. obhajilu.

4. Skala nima vonja, tudi trdovratni grešnik ga nima. — S to primero hočem reči, da trdovratnemu grešniku grehi nič ne smrdé. Že stari pagani so imeli greh za nekaj grdega, kar človeka onečasti. Modri Seneka pravi: „In ko bi jaz vedel, da greh, ki bi ga jaz storil, ostane skrit pred ljudmi in pred Bogom, vendar bi ga ne naredil zaradi njegove grdobe.“ Slišite, kristijanje, s kakim plemenitim izrekom nas osramoti pagan? Nejeverniki so imeli samo naravno postavo, s katero so grdobo greha spoznali le nedoločno, mi pa imamo popolno postavo, božjo in cerkveno, ki nam ostudnost greha natanko kaže. Iz božjega razodenja vemo, da je greh najhujši upor zoper Boga in zato privede človeka naravnost v pekel. Pa če tudi kristijanje to vedó, ne bežé pred grehom, ne studi se jim, kakor bi se moral, ampak še tišče za njim, še lové ga v svojo časno in

večno pogubo. Da, še več, celó ljubijo mnogi greh, ko je nekaterim svetim dušam v pravem pomenu besede smrdel. Tako so n. pr. nečistniki smrdeli sv. Filipu Neriju, sv. Katarini Sijenski, ki sta si nos in usta tiščala pred takimi ljudmi.

Vi trdovratni grešniki ste podobni vranam in krokarjem, ker imate veselje nad mrhovino, pred katero pa beži nežna čebelica. Podobni ste gobovemu ali za rakom gnjijočemu človeku, ki se svojega smradu slednjič popolnoma privadi, med tem, ko drugi beže pred njegovo nagnusnostjo.

5. Skala nič ne čuti, tudi trdovratni grešnik ne. Trdovratni grešnik ne čuti božjih obiskovanj in kazni. Vdari s palico na skalo, in skala se za to še zmenila ne bo; tako se tudi trdovratnega grešnika šiba božja ne prime. Očitaje se pritožuje prerok Jeremija nad takimi: *Gospod, tepel si jih, pa niso čutili; potéral si jih, pa niso hoteli krotjenja sprejemati; njih čelo je trše kakor skala, in se niso hoteli spreobrniti.* (4, 3.) Faraon ni hotel čutiti toliko šib, s katerimi ga je Gospod tepel. Savel ni hotel čutiti božjega vdarca in iskal je pomoči pri čarodejki; namesto da bi bil Boga prosil odpuščanja, končal se je z lastnim mečem ter umrl v trdovratnosti. Tako se zgodi, da pri takih ljudeh vdarci božji ne-le nič ne zdajo, marveč še bolj zakrknejo in se še dalje odtegnejo od Boga. Takih *srce je trdo kakor kamen; in zgosteno kakor kovaško naklo*, pravi sveto pismo (Job 41, 15.) In spet se bere v bukvah pregovorov (23, 35.) *Porečeš: Tepli so me, pa me ni bolelo; vlačili so me, pa nisem čutil!* ker podoben je trdovratni grešnik pijancu, ki tudi nič ne čuti, kakor štor, ki ga premetavajo sem ter tje.

Oglaša se sicer v takem srcu tudi vest, toda naj ropota še tako močno nad njim, ne čuti je, ne gane se. Slednjič zaspi tudi vest in ne kaže več nobenega življenja, kakor trda skala. Tiho je potem v grešnikovem srcu, toda ta tihota je smrtna tihota.

Kako primerno torej Zveličar imenuje trdovratnega in milosti božji nepristopnega grešnika skalo? Ali mar ni kakor skala brez oči, brez ušes, brez jezika, brez vonja, brez čuta? Ker milost božja ne najde pota do njegovega srea, vali se, kakor skala, ki se vsled svoje narurne teže vedno niže pomika, od ene pregrehe do druge v peklensko brezdnost. Sicer more božja vsemogočnost narediti iz kamena otroke Abrahamove t. j. omehčati okamenela srca; toda gorjé mu, kdor bi na to predrzno grešil! Zakaj to je čudež božje milosti. Nihče pa ne ve, ali je vreden ljubezni ali jeze božje,

še manj, da bi bil vreden tako izrednega usmiljenja božjega. Zato pa, kristijani, nikoli se nikar milosti božji ne ustavljajmo, da ne bo po večkratnem uporu naše srce postalo skala ter se slednjič kakor Faraon in njegovi vojvodi, ki so *šli na dno, kakor kamen* (II. Mojz. 15, 5.) tudi mi žalostno ne pogreznemo v večno pogubljenje. Amen.

Valentin Bernik.

2. Prava pokora zveliča grešnike.

Kateri so poleg pota, so tisti, ki poslušajo; potlej pride hudič, in vzame besedo iz njihovega srca, da verujoči ne bodo zveličani. Luk. 8, 12.

A. 1. Prelepo in podučljivo priliko nam Sin božji danes razlaga, naj bi sejali za Boga, pa tudi zase. (Luk. 8, 4—15.) Ta prilika je tako jasna ali razumljiva, da ne potrebujete nobenega razlaganja, pač pa le samo opomina, veselo sprejeti božjo besedo in zvesto po nji živeti.

2. Pa mnogokrat se nam zgodi, da zrna božjih nauk radi ne sprejmemo . . . stalno ne ohranimo . . . pa ne bomo zveličani, kar nam Jezus preti, govoreč: *Kateri so poleg pota, so tisti, ki poslušajo; potlej pride hudič, in vzame besedo iz njihovega srca, da verujoči ne bodo zveličani.*

3. O ti, ubogi grešnik! ti poslušáš pridigo; doma pa ti pride satan, vzame božji nauk iz srca, da ne boš zveličan, akoravno si „verujoč“ ali kristijan. Kateri vedó božjo besedo, pa je ne storijo, tisti bodo še hujše kaznovani v peklu. In ta grozna kazen čaka tudi tebe, ki Boga žališ, ako se ne spreobrneš ali ne spokoriš! Le prava pokora nas grešnike more rešiti pekla, srd božji potolažiti — in nas zveličati. Čujte me torej vsi, ki vam je satan božjo besedo pozobal iz vašega srca, in vas zamotal v smrtne grehe, naj bi vam oropal večno zveličanje — poslušajte me prav pazljivo, o pokori vam govorim, ter rečem: **Prava pokora zveliča grešnike!**

B. 1. Bliža se čas pokore ali postna dôba . . . Nekdaj so jo že začeli nedeljo sedemdesetnico . . . mi pa še le čez deset dni — na pepelnico začnemo čas pokore, naj bi se odpovedali satanu . . . z Bogom se spravili . . . srd božji potolažili v pravi pokori.

a) Pokora je namreč vratek k Bogu, katerega smo z grehom razžalili . . . zapustili . . . Grešnik noče poslušati Boga . . . zančuje božje nauke . . . kdor pa se k Bogu vrne, on rad in pobožno

sprejme zrno Jezusovih nauk in hrepeni po njih, govoreč z mladeničem Samuvelom: *Govôri Gospod, ker tvoj hlapec posluša.* (I. Kralj. 3, 9.)

Spokorne Magdalene najslajše delo je bilo poslušati zveličanske nauke Jezusa Kristusa... Tako tudi mi pri nogah križanega Jezusa sedimo, klečimo, molimo... vrnitev k Jezusu je pokora.

b) Prava mora biti naša pokora, t. j.: 1. V sreču in iz sreča, ne na jeziku ali licu... 2. primerna našim grehom, ne premala... ne tajna, če so naši grehi bili očitni, pohujševalni... 3. stanovitna... do smrti... Kdor se po spovedi zopet v grehe zakopa, taki ni imel prave pokore... sam sebe slepari... bo itak pogubljen: *Kateri so pa poleg pota, so tisti...*

Ti pa si srečen, ako lepo spokorno živiš... ker prava pokora:

2. Zveliča grešnike. Ni takega greha, da bi ga pokora ne zbrisala... Ni tolikega hudobneža, da bi se po pravi pokori ne mogel rešiti večnega pogubljenja... Prava pokora je zveličavna... Boga potolaži... nas zveliča. To nas uči:

α) Bog sam. — Celo sveto pismo starega zakona in novega testamenta je polno božjih nauk in zgledov, ki nam kažejo, da Bog noče smrti grešnika... da se njegovega pogubljenja ne veseli, temuč da ga čaka... kliče... svari... mu pomaga... Le pomislite na Ninive... spomnite se Jezusovih solz nad Jeruzalemom... In ako se grešnik, zgubljeni sin, po stezi prave pokore vrača nazaj k nebeškemu Očetu... mu Bog sam naproti prihiti... ter ga ljubeznivo objema... Usmiljeni Jezus ti prinese prvo obleko posvečujoče milosti božje, da je vse odpuščeno... Mila Mati božja, Marija, nam natakne zlati prstan ljubezni božje, da postanemo otroci božji in dediči nebeškega kraljestva. (Cf. Luk. 15, 22.)

Prava pokora Boga potolaži... nas pekla reši, ali zveliča grešnike... to veselo resnico nam spričuje:

β) Legenda ali življenje svetnikov. — Večinoma so bili grešniki, veliki grešniki, prava pokora jih je zveličala... Le berite samo popis življenja jutrajšnje godovnice: svete Marjete Kortonske. Kratko vam opišem:

Marjetica je bila zala deklica, mati ji zarano umrjó... zato jo satan tem lože ulovi... zrno božjih nauk hitro pozoblje... deklico pa zarano zamota v grešno znanje in nespodobno življenje... Tolovaji zapeljivca umoré... pèsek ji to naznani... Marjeta zagleda gnjilo truplo ubitega tovariša, se prestraši ter zakriči: „Moj Bog! kje pa je tvoja duša!“

Milost božja grešnico prešine, da zapusti hudobijo . . . opravi dolgo spoved . . . ter v najostrejši spokornosti preživi ostale dni . . . Satan jo skuša . . . moti . . . Jezus pa jo podpira in ji milost svete stanovitnosti podeli . . . Slika nam kaže Jezusa in Marijo, ki sta prišla k umirajoči spokornici, v znamenje, da je vse popravljeno, vse odpuščeno . . . da Jezus ni nič več jezen, da jo Marija rada ima . . . In sta njeno dušo vzela s seboj v nebeško veselje!

C. Grešnik! ne hodi po stezi hudobije . . . da ti satan ne pozblje božjih naukov . . . Nastopi stezo prave pokore . . . opravi spoved . . . hodi klečat pred sv. križ . . . k Mariji Devici . . . Ljubi Jezus bo tudi tebi skazal usmiljenje! Amen. Simon Gaberc.

Tretja predpepelnična nedelja.

Pripravljanje za smrt.

Zato se jokam in moje oko toči solze, ker daleč od mene preč je tolažnik, kateri bi poveselil mojo dušo; zgubljeni so moji otroci, ker je sovražnik zmagal. Žal. pes. Jer. 1, 16.

Kam tako naglo, bratje in sestre moje? Kam tako hitite? Kaj se vam tako mudi? Vi me gledate polni začudenja in premišljujete, kaj moje vprašanje pomeni, ker zbrani mirno stojite, ali pa sedite in me tiho poslušate. In vendar se ne motim, če pravim, da nekam hitro greste, in nobena reč vas ne more ustaviti. Hitro teče bistra voda po navzdolnem potoku, še hitrejše tečete vi po svojem potu; naglo leti ptica pod nebom, še bolj naglo letite vi iz tega kraja; naglo, kot bi trenil švigne blisk skozi črne oblake, zdaj je in ga zopet ni, še hitrejše tečemo mi vsi na potu kratkega življenja v neskončno dolgo večnost. Sedaj smo in kmalo nas več ne bo, ker tako hitro gremo kakor čas — mi gremo s časom vred v neznano deželo, kjer bo tudi čas se ustavil, in potem bo še in še — zmiraj, zmiraj. — Oh, kakor senca človek memo gre, zeló uganja in ropoče s praznimi rečmi, pa kaka sapa potegne, ugasne njegovo življenje, po njem je, in ne zazna se več za njim mesto njegovo. Vse naše življenje, pravi sv. Gregor, kaj je družega, kakor vedno umiranje; kakor hitro je človek rojen, že začne umirati, z vsakim zdihljejem umira, da z zadnjim zdihljejem umrje. — Poglej, ljubi brat, ljuba sestra moja! tukaj je tvoja zibel stala in tamkaj ti že pokopališče stoji pripravljeno, le kratka pot je med krstnim kamnom in grobom; ni zdavno, kar te je dojila tvoja mati, in morda ne bo dolgo, ko te bo

zakrila črna zemlja. Od zibeli do groba so le nekatere stopinje. Le kratko sènje je vse naše življenje na zemlji, in vendar je le malo ljudi, ki si to kratko življenje obračajo v zveličanje svoje duše, veliko pa jih dremlje in spi, ter se vse prepozno, še-le v dolgi večnosti zbudi, v katero stopijo brez vse priprave.

Dve reči ste, kateri ljudje premalo premislijo: kratko življenje in neskončno dolga večnost; dve reči ste, za kateri ljudje premalo skrbé: za večne zaloge in za srečno zadnjo uro. In ta premajhna skrb za srečno zadnjo uro je poglavitni vzrok, da toliko in toliko ljudi nesrečno umrje in nepripravljenih v večnost stopi. — Kristijani! vem, da mi vsi želimo srečno umreti; da bomo pa res srečno umrli, se moramo tudi za poslednjo uro vredno pripravljati. Kakoršno bo tedaj naše pripravlanje, taka bo gotovo tudi naša smrt. Skrbno pripravlanje — srečna smrt, zanikrno pripravlanje — nesrečna smrt! To je tedaj zapopadek mojega današnjega govora do vas; vreden je, da ga spridoma poslušate in ves čas svojega življenja po njem ravnate.

I. Kdor hoče srečno in mirno umreti, se mora k smrti pripravljati. Da se pa kdo skrbno pripravlja k smrti, mora pogostoma na njo misliti, in ne sme nikdar pozabiti, da bo skoraj umrl. Spomni se, o človek! prav pogostoma, da si prah in spet v prah se boš spremenil. In kaj je bolj neobstalnega in zginljivega, kakor prah? Ako kaka sapa, kak majhen veter potegne, se prah razkadi. Spomni se, o človek! da si prstena posoda; in kaj se rajše ubije in ložje razdrobi, kakor prstena posoda? Spomni se, o človek! da si kakor kaplja na veji, in kaj hitreje odpade in se usuši, kakor kaplja na veji? Ti si od danes do jutri; kmalo, kmalo te ne bo, in predno bo trava na tebi izrastla, bo že tudi tvoj spomin zginil s sveta. Naj te tedaj te tvoje minljivosti spominja listje rumeno, ki vsako jesen z drevja pada in ti oznanuje, da boš tudi ti skoraj padel pod zemljo in živi bodo hodili po tebi. Vsaka travica, ki leži na senožeti pokošena, naj ti na ušesa vpije, da bo skoraj tudi tebe podrli oestro brušena kosa neizprosljive smrti. *Človek je kakor trava na polji*, govori pobožni Job, *kakor roža pricvete in spet hitro odcvete in ne ostane*. Vsaki milodoneči glas mrtvaškega zvona naj ti bo kakor nebeško oznanilo, ki ti pravi: Človek! spomni se, da nisi na tem svetu doma, glej, danes tvojemu bratu, tvoji sestri pòjem v dolgo večnost, jutri pa — jutri pa — morda bom zapel še tebi ter živim oznanil ločitev tvojo s tega sveta. Vsak mrlič, ki ga k pogrebu nesó, naj

tudi tebi kaže pot za seboj, ki ti na tihem na ušesa pravi: glej, danes zdrav ali že bolehen greš za menoj in ne bo dolgo, pa boš tudi ti počival zraven mene. Vsak nov grob na pokopališču naj tudi tebi zraven sebe pokaže prostorček, kjer bodo gnile tudi koščice tvoje, ter poslušaj strašne besede, ki jih vsaki mrtvi iz svojega groba tebi govori: „Danes meni, jutri tebi!“ Danes ljudje meni voščijo večni pokoj in ne bo dolgo, ko ga bodo voščili tudi tebi. Vsako večerno solnce, ki zahaja za hribe, naj te tudi uči, da boš tudi skoraj zapustil ta svet in prišla bo zate poslednja noč, ko ne boš več videl novega jutra. Vsaka sveča, ki proti koncu gori, naj te opomni, da se z vsakim dnevom krajša življenje tvoje in bo kmalu ugasnilo. In kedar se zvečer vležeš na svojo posteljo, poslušaj, kaj ti tvoja postelja govori: „Človek! spomni se, da bo skoraj ležišče tvoje črna zemlja, in postelja tvoja mrzel grob!“

Zdaj mi pa povejte, ljubi kristijani! kdo je tisti lahkomišljeni človek, ki bi mislil na svojo bližnjo smrt in bi se ne bal grešiti? Kdo je tisti prevzetni človek, da bi nosil kvišku svojo glavo, ako bi videl pred svojimi nogami globoko jamo odprto, v katero bi nana-gloma vtegnil pasti? Kdo je tisti, v časno premoženje tako zaljubljeni človek, da bi še danes grabil in grabil in na zgrabljeno navezoval svoje srce, ako bi prevedel, da jutri nič tega seboj ne ponese? Kdo je tisti predrzni posvetnjak, da bi danes norel in razgrajal, nezmerno jedel in pil, vsakoršno posvetno veselje brezvestno vžival, ko bi se spomnil, da bo jutri ali v kratkem na mrtvaškem odru ležal? Kdo je tisti prešerni mladenič, da bi danes nedolžnosti v prežo hodil, ne-sramnosti govoril in uganjal, oskrunil tempelj sv. Duha, ako bi si k srcu vzel, da ga bo skoraj pokrivala črna zemlja in ker je v mesu sejal — nečista dela doprinašal — bo gotovo tudi od mesa — od svojih hudobnih del žel — večno pogubljenje? In kdo je tista raz-uzdana deklina, da bi danes lepšala svoje telo, se ošabno nosila, ne-sramno živela, cele večere vasovala, ko bi se v živo spomnila, da bo v kratkem v zemlji trohnela in kako se bo njeni ubogi duši godilo? O da, ta misel: smrt, grob, trohnoba, večnost, more tudi najbolj razuzdane grešnike pretresti, ter jih z grozo napolniti, da vsaj toliko časa prenehajo od svojega hudobnega dejanja, dokler prav živo na smrt mislijo.

Videli smo predrzne, lahkomišljene posvetnjake, ki se niso sra-movali ljudi, ne bali Boga, ne zmenili se za pekel, vse prestrašene pri umirajočih stati, mravlje so jim po životu gomazele, vihar njih strasti se je ulegel, ogenj njih poželjivosti je pojenjal, strah zavoljo

preteklega hudobnega življenja jih je obhajal, na tihem so sklepe delali, vse drugače živeti. Bog hotel, da bi bili ta zdravi strah pred smrtjo, ki jih je tistikrat spreletel, še dalje v sebi ohranili, gotovo bi bili zapustili pot hudobij ter nastopili pot resnice in pravice. Oj srečen tisti človek, kateri vedno smrt pred očmi ima in pogostoma misli na svojo poslednjo uro! Njemu ne bo težko greha se varovati, ne bo mu težko vse skušnjave premagati, skrbno se bo pripravljal na pot v večnost in kedar smrt, če tudi nanagloma, ponj pride, mu ne bo strašna pošast, pred katero bi se tresel, marveč dobro znana prijateljica, ki mu bo roko podala in ga lepo v miru peljala iz te revne tuje dežele v ljubeznivi očetov dom. Torej opominja sveti Dub po modrem Sirahu: *Spomni se svojih poslednjih reči, in ne boš nikdar grešil.* (Sir. 7, 40.) Sveto pismo nam pové, da je bil Job pošten in pravičen človek, ki se je Boga bal in hudega varoval. (1, 8.) Da pa je v sredi hudobnega, nevernega ljudstva Bogu zvest ostal in da ni med tolikanj zapeljivimi zgledi od pravice odstopil, nam on sam ta-le pripomoček pové, rekoč: *Moji dnevi se krajšajo, samo grob mi ostane. Nisem grešil.* (Job 17, 1.) Pri razlaganju teh Jobovih besedi pravi sv. Gregor: *Popolnoma življenje dela premišljevanje smrti, in ako se pravični skrbno vadijo v tem premišljevanji, odidejo zadregam greha.* In sv. Peter Damijan pravi: *V tistem nima hudobija prostora, kateremu grob po mislih hodi.* (Non est vitio diversorium, in quo versatur mente sepulchrum.)

Če je tedaj tako dobro misliti na svojo zadnjo uro, kakor smo ravno slišali, pa tudi nasproti, ljubi kristijani! sami lahko razvidite, kako slabo se tisti lahkomisljeni posvetnjaki pripravljajo k smrti, kateri skoraj nikoli ne mislijo nanjo in če se tudi katerikrat spomnijo, da umreti bo treba, se pa to tako naglo in povrhoma zgodi, da ta spomin srca celo nič ne presune, ga tudi k boljšemu življenju ne obrne, temveč mrzlo in otrpno ostane, kakoršno je bilo. Oni živé brez skrbi tje v en dan, kakor bi jim bilo na tem svetu večno ostati. — So pa še neki drugi ljudje nekako bolj mehkega srca, ki jih vendar včasih ob kakih posebnih, žalostnih prigodbah pretrese in s strahom napolni misel na smrt, ter sami pri sebi pravijo: „Treba bo vendar enkrat drugače začeti“; pa kmalo pozabijo na tisto strašno prigodbo, se spet otresejo kakor žival, ki iz vode na suho pride, ter se zopet povrnejo v svoje pregrešne navade. Oh, milovanja vredni siromaki! kako slabo in slabo se tudi vi k smrti pripravljate!

Največji siromaki so menda tisti grešni ljudje, ki jih misel na smrt tako v srce zbode, da bi radi izpred svojih oči spravili vse tiste

reči, ki opominjajo, da bo tudi njim treba umreti. Torej jim ne sme nobeden, še v nevarni bolezni ne, smrti v misel vzeti. O smrti kar nič nečejo slišati. O nespametni ljudje, ki pred smrtjo bežé, toda smrt jim vendar le zmiraj za petami stoji! O neumneži, da si smrt iz glave izbijajo, ki jo s seboj pod kožo nosijo! O abotniki, da o smrti nočejo nič slišati, ako jim ravno že za zglavjem brusi svojo koso, s katero jih bo pokosila! Vsi taki nespametniki so neumni ptici podobni, ki ima visoke noge in dolg vrat in se noj imenuje. Pravijo, da ta ptica, kedar ugleda svojega zasledovalca, hitro pred njim beži, ter svojo glavo vtakne v kako goščavo, da ga ne vidi, ter meni, da je dobro skrita in da je lovci ne vidijo, zato ker jih ona ne vidi. Toda lovci jo dobro vidijo ter pridejo in jo ubijejo. O neumna ptica! pa še neumnejši je prebrisani človek, ki meni, da ga smrt ne bo tako hitro našla, ako nanjo mislil ne bo! Pa naj misli ali ne misli, naj hoče ali noče, smrt vendar le pride ob namenjenem času in ukloniti se bo moral pod njeno oestro koso, nihče ga ne bo rešil iz njenih rok. Oh groza, strah, trepet, gorje njemu, ki se že prej s smrtjo seznanil in sprijaznil ni, ona ga ne pelje prijazno za roko v večni mir in pokoj, temveč ga pahne nespokornega v večne temnice.

Vi pa, dragi poslušalci! da vam bo smrt ob svojem prihodu ljuba, mirna prijateljica, ne pa strahovitna sovražnica, se že v zdravih dnéh z njo sprijaznite ter pogostoma mislite na njo, kakor na kakega svojega prijatelja ali prijateljico. Kako lepa, sveta je bogaboječa navada tistih kristijanov, ki vsak večer, predno se vležejo, za srečno zadnjo uro molijo v čast Jezusu na križi, in v počesčenje žalostne matere Marije pod križem. Poprimite se tudi vi, ljubi kristijani! te lepe, svete navade, ter prav pogostoma prosite za srečno poslednjo uro in dosegli jo bote, ako zraven tega že sedaj vse tisto storite, kar si bote ob smrtni uri želeli. In o tem v drugem delu.

II. Kdor hoče srečno umreti, mora že sedaj tako živeti, kakor si bo voščil ob smrtni uri, da bi bil živ. In kaj pravite, kakošno življenje si sleherni človek vošči ob svoji zadnji uri? in kakošnega si bote gotovo tudi vi voščili? Vem, da sveto, nedolžno življenje; ker nedolžnost je tista srečna pot, po kateri se gotovo in naravnost pride v deželo večnega miru in pokoja. Bolniki na smrtni postelji najbolje čutijo visoko ceno in vrednost nedolžnega življenja, torej neprenehoma hvalijo Boga za dar, ki jim smrtno posteljo tolikanj mirno in pokojno dela in jim odpira tako veseli pogled v večnost, da bodo v kratkem stali najbližje Jagnjeta, ter mu peli večno čast in hvalo. Zato pa tudi nobena reč bolnikov tolikanj v srce ne boli na smrtni

postelji, kakor zguba krstne nedolžnosti. Oh, jaz nespameten, nesrečen človek! večkrat zdihujejo iz globočine svojega srca, oh jaz neumna sirota, da sem raztrgal lepo obleko krstne nedolžnosti in se zavil v grdo obleko nesramnosti! Oh, ko bi pač meni bilo mogoče, prvo nedolžnost, ki mi je bila pri svetem krstu podeljena, zopet nazaj pridobiti! Toda prva nedolžnost zgubljena, ne bo več pridobljena. Kar tedaj nekaterim bolnikom na smrtni postelji tolikanj veselja in tolažbe dela, česar zguba drugim toliko žalosti in britkosti napravlja, ve nedolžne duše, še imate; toda varujte, kar imate, kakor dragi, žlahtni kamen, ker krstna nedolžnost je vaša največja lepota v življenji, največja tolažba ob smrtni uri, vaša najlepša krona v nebesih. Zatorej naj bo vaša največja skrb, da to svojo nedolžnost ohranite vse svoje žive dni, ker vas tolikanj srečne dela in je nikdar ne umažete s kakim smrtnim grehom, ker to bi bil madež, katerega sicer britke solze v zakramentu svete pokore izperejo, prve svete nedolžnosti pa vendar le ni. Ako vas obhajajo hude skušnjave, nebeško pot svete nedolžnosti zapustiti ter se na kriva pota malopridnosti podati; ako vas obdajajo zapeljivci, vam kažejo posvetne dobrote in zložno življenje, kako ruto, prstan, denar ponujajo in kdo vé, kaj še vse obetajo, da bi vas dobili v svoje nesramne roke, oј takrat, drage nedolžne duše! takrat se spomnite na smrt, ki bo konec storila vsem tem pregrešnim dobrotam in to hitro minljivo grešno veselje spremenila v večno žalovanje. Spomnite se ob času nadlegovanja lastne poželjivosti in drugih zalezovalcev in prilizovalcev, spomnite se: „Hitro zgine, kar te vabi in vleče; potem pa tudi večno peče.“ Naj bo vam vedno v srcu in na jeziku: „Boljše je v pošteni službi še toliko trpeti, kakor v malovredni službi sedeti; boljši je brez greha stradati, kakor v grehu od gosposke mize jesti; rajše nedolžno umreti, kakor pregrešno živeti.“ Tako tedaj mislite in storite, in svojo nedolžnost bote ohranili z božjo pomočjo. Oh, kako srečna in vesela bo vaša zadnja ura, ki bote z belim oblačilom krstne nedolžnosti ogrnjeni! Kako mirno bote v Gospodu zaspali, ker vas kača peklenska nikoli pičila ni. Smrt ne bo imela za vas nobene grenkosti, ker bo vas iz solzne doline preselila v raj nebeškega veselja. Kakor vrtnar lepo cvetečo rožico v boljši kraj presadi, tako bo tudi vas Jezus Kristus, nebeški vrtnar, iz tega revnega kraja presadil v nebeško deželo, kjer bote vekomaj cveteli v nebeški lepoti in se veselili krone ohranjene nedolžnosti svoje, ki jo bo vam Jezus Kristus na glavo postavil.

Oh kaj pa bo z nami, ki smo oblačilo krstne nedolžnosti z grehi tako grdo umazali, da na njem ni skoro nič belega znati?

Kakšno oblačilo si bomo mi ob smrtni uri voščili, da bi je že na sebi imeli, ker prvega nazaj zadobiti nismo v stanu? Vsak grešnik si ob svoji zadnji uri vošči, da bi vsaj s solzami oprano oblačilo prave pokore na sebi imel, ker oblačila prve nedolžnosti nič več si pridobiti ni vstanu. Kar si tedaj sleherni nespokorjen grešnik želi ob svoji smrtni uri, to že vi, ljubi spokorniki in spokornice! nad seboj imate, vi nosite s solzami oprano, z Jezusevo krvijo v zakramentu svete pokore oprano obleko; pa glejte, da tudi te ne zgubite, saj je za vas nesreča že dosti velika, ker ste prvo zgubili. Zatorej vas prisrčno prosim, vas, ki ste zapustili široko pot grešnega življenja, vi zgubljeni sinovi in hčere, ki ste se povrnili v naročje svojega najboljšega Očeta, vé zgubljene pa najdene ovčice Jezusa Kristusa, ki ste zaslišale zopet njegov ljubeznivi glas, ki je vas na ramo zadel, pripeljal k svoji izvoljeni čedi in ste se poprijele svojega najboljšega pastirja, o lepo vas prosim, ostanite v prihodnje zveste svojemu ženinu, hodite stanovitno po ozki trnjevi poti, katero vam je Odrašenik zaznamoval s krvavimi stopinjami; nikar ne zapustite ostre steze resnične pokore, ker za vas ni nobene druge poti, po kateri bi mogle priti v nebesa. Da bote pa mogle po tej poti, ki ste jo nastopile, stanovitno hoditi, da se ne spodtaknete ter ne padete, morate pogostoma k svetim zakramentom pristopati, v katerih bote zadobile moč, premagati vse svoje dušne sovražnike. Jezus, vaš pastir, vas k sebi kliče in vabi rekoč: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, jaz vas bom poživil. Jaz sem vinska trta, in vi ste moje mladike, le če v meni ostanete in jaz v vas, bote obrodili veliko dobrega sadú; brez mene pa ne morete ničesar.* Ako tedaj do konca stanovitni ostanete v dobrem, bo tudi vaša zadnja ura srečna in vesela, tudi vaša smrt bo draga v božjih očeh, tudi vi bote večno pri Bogu živeli med neprešteto trumo svetih spokornikov in spokornic, ter se veselili vekomaj častitljive krone, ki se je bote vdeležili po milosti božji s svojim spokornim življenjem.

Iz tega, ljubi poslušalci! lahko povzamete, da ste le samo dve poti, po katerih se do srečne smrti in potem v nebeško kraljestvo pride; prva je pot nedolžnosti, druga spokornosti. Kaj pravite, kakšna bo smrt tistega človeka, ki ne hodi po nobeni izmed teh dveh potov? Prvo je že zdavno zgrešil in je nikdar več našel ne bo; na drugo pa stopiti noče, ker se mu zdi preveč težavna. Oh, njegova smrt bo silno težavna, strahovita in nesrečna. Groza, strah, trepet, obupnost ga sprehajajo, ker prevede, da se pred njim odpira brezno peklensko; in smrtni angelj vzdigne svojo roko, ter priseže pri živem Bogu: Za-te ni časa več! Dnevi, ki so ti bili za pokoro odločeni, so minili,

milost, ki ti jo je Gospod ponujal leta in leta, ti je posihmal zaprta, mera tvojih pregreh je dopolnjena, za-te ni časa pokore in usmiljenja več! Kar si sejal, to žanješ; kakoršno je bilo življenje tvoje, taka je tudi tvoja smrt. Le urno stopi pred Gospoda, Sodnika svojega, da iz njegovih ust zaslišiš sodbo, kakšna bo večnost tvoja.

Kdo izmed nas, ljubi kristijani! bi se ne bal take žalostne, nesrečne smrti? Kdo bi pred njo ne bežal, da bi ji ušel za vselej? In vendar je brez števila kristijanov, ki ji naravnost nasproti leté! In oni so tisti, ki so pot nedolžnosti morda že v svoji prvi mladosti zapustili; na pot pokore pa stopiti nočejo; tisti nespametni kristijani so, ki svojo pokoro odkladajo od dneva do dneva, odkladajo tako dolgo, da jih smrt prehiti in potem ni časa več. Nje zadevajo besede svetega pisma: *Vi me bote iskali, pa me ne bote našli, v svojih pregrehah bote umrli. Vi ste se branili, ko sem vas klical, zavoljo tega se bom smejal vašemu pogubljenju.* — *Že je sekira na drevo nastavljena, vsako drevo, ki dobrega sadu ne obrodi, bo posekano in v ogenj vrženo.* Petere nespametne device so spale in niso bile pripravljene ženina vredno sprejeti. Ženin pride, petere pametne device svoja svetila prižgó, gredó ž njimi na ženitnino; nespametne pa še-le tistikrat leté olja kupit in kedar pridejo, so bile duri zaprte. One vpijejo in prosijo: „Gospod, gospod! odpri nam!“ On pa je odgovoril in rekel: *Resnično vam povem, vas ne poznam!* Taka se bo vsem poslednjo uro godila, ki pokoro odkladajo; Gospoda bodo zamudili, in vrata v nebeško kraljestvo se jim bodo zaprla. *Zatorej čujte, opominja Jezus, ker ne veste ne dneva ne ure; ker Gospod pride, kakor tat po noči, ko ste si najmanj svesti.* — *Iščite Gospoda, dokler ga najдете. Delajte, dokler je še dan, pride noč in ne bote mogli več delati.* Le samo tri stopinje storite, in mirni, veseli, srečni po smrti bote naproti šli in tudi vi bote v Gospodu zaspali.

Prva stopinja je: Še danes se odpovejte vsemu hudobnemu poželenju, zapustite grešne priložnosti, v katere ste že morda večkrat padli, kakor je sv. Peter dvor zapustil, kjer je bil svojega Gospoda trikrat zatajil; kakor je zapustila Magdalena zapeljivo mesto, kjer je bila poprej očitna grešnica, in je šla za Kristusom. Kdor to svojo ločitev od hudobnega sveta odklada od danes do jutri zmiraj, ter svojega poželenja v sebi ne kroti in ne zapusti svojih hudobnih tovaršij, bo težko kdaj pokoro storil in pokojno, srečno zadnjo uro imel.

Druga stopinja je: Pojdite sami v sé, ter spoznajte svoj žalostni stan, veliko nevarnost, v kateri je vaša uboga duša, zdaj zdaj pasti v brezno peklensko, ter razjokajte se nad svojimi hudobijami, s katerimi

ste se spuntali zoper svojega dobrotljivega Očeta v nebesih, kakor se je razjokal Sv. Peter, kakor se je razjokala Magdalena, ter je s svojimi britkimi solzami Kristusove noge umivala in jih brisala s svojimi lasmi. Te vaše mile solze, ako bodo izvirale iz potrtega srca, bodo oprale vaše umazane grešne duše. Vroče solze, ki izvirajo iz pristrčne ljubezni do Boga in se spokornim grešnikom po licih udirajo, so žlahtne jagode milosti božje, ki jih nebeški angelji prestrežejo v zlate skledice, nosijo pred sedež pravice božje, ter ž njimi plačujejo spokornikove dolgove. Kdor veliko ljubi in se iz ljubezni do razžaljenega Boga milo joka, njemu bo tudi veliko grehov odpuščenih. Oh, zakaj ste tako suhe naše grešne oči, zakaj ob tolikih pregrehah tako malo spokornih solz, zakaj ob toliko dobrotah, ob toliki ljubezni božji do nas vendar tako jekleno naše srce? O Gospod! ti daj našim očem spokornih solz, ti nam omeči s svojo milostjo srce, da v žalosti nad svojimi pregrehami in v ljubezni do tebe iščemo pravega spovednika, ki bo nas zgubljene ovčice vzel v tvojem imenu med tvojo izvoljeno čedo, ter s teboj sprijaznil v zakramentu svete pokore in nam pokazal tudi tretjo stopinjo, katera nas pripelje k srečni zadnji uri.

In ta tretja stopinja je: Popravljajmo, kar smo poprej storili hudega, zadostujmo po svoji moči razžaljeni pravici božji za storjene grehe, ozaljšajmo svoje duše z lepimi čednostmi in nabirajmo si zaklade dobrih del za nebeško kraljestvo. Ni še dosti, da nehamo grešiti in ne delamo hudega, temveč moramo tudi dobro storiti. Evangeljski gospod je le óna hlapca plačal in vzel v svoje veselje, ki sta z izročeni talenti kupčevala in s svojo pridnostjo jih pridobila še enkrat toliko; ónega nepridnega, zanikarnega hlapca, ki s svojim talentom ni pridobil nobenega družega, pa je ukazal vreči v vnanno temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi, dasiravno ni nič družega pregrešil, kakor da z izročeni talentom ni kupčeval, da bi bil ž njim pridobil še enega, to je, on je bil len in zanikern in si ni prizadel za dobra dela, katera bi bil ob času računa pokazal gospodu. Znano vam je tudi, zakaj Sodnik tistim, ki bodo na njegovi desnici, poreče: *Pridite, blagodarjeni mojega Očeta!* . . . onim pa na levi: *Poberite se spred mene, prekleti!* . . . Prvi so si namreč nabirali dobra dela, drugi pa so jih vnemar puščali. Od tod tedaj pride, da pojdejo v dobrih delih bogati v večno življenje, vnémarni za dobra dela pa v večno trpljenje. (Mat. 25, 46.) Zatorej opominja Jezus: *Zbirajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne konča ne rijà ne molj, in kjer jih tatjé ne izkopljejo in ne ukradejo.* (Mat. 5, 20.) Nabirajte si tedaj, ljubi kristijani! veliko veliko nebeških zakladov, ki pojdejo v večnost

z vami, saj imate vsak dan lepo priložnost sleherni po svojem stanu. Vi, ki ste siromaki in posebnih dobrih del ne morete opravljati, se spomnite tolažbe polnih Jezusovih besedi, da vsak kozarec mrzle vode, ki jo iz ljubezni do Boga podaste svojemu bližnjemu, ne bo zgubil svojega plačila. In če nič drugega dobrega ne morete storiti, pa vsakdanje križe in težave z voljo nosite, in za vse verne duše molite, in v zasluženje vam bo. Ako tudi v revščini na zemlji živite, le samo to skrbite, da bote v lepih čednostih in v dobrih delih obogateli, potem bo gotovo tudi mirna, pokojna, srečna poslednja ura, voljno se bote ločili s tega svetá, ter pojdete v Očetov večni dom, kjer se bote svetili v nebeški lepoti. In bolj ko bote v čednostih in bogoljubnih delih na zemlji obogateli, lepšo in svetlejšo krono bote nosili v nebesih.

Bog daj, da bi se tudi nad nami vsemi dopolnilo, kar sv. Janez v svojem skrivnem razodenju (14, 13.) piše rekoč: *Slišal sem glas iz nebes, kateri mi je rekel: Zapiši! Srečni so mrtvi, ki v Gospodu umrjejo. Odsihdob, govori duh, naj počivajo od svojega truda, zakaj njih dela gredo za njimi. Amen.*

† Jurij Volc.

Pogled na slovstvo.

A

1. **Jezičnik.** Knjiga Slovenska v XIX. veku. E. Spisal J. Marn. XXIX. Leto. V Ljubljani. Natisnila in založila R. Miliceva tiskarna. 1891. Lex. 8°. Str. 65. Dobiva se nekaj izvodov v „Katoliški bukvarni“ po 60 kr., po pošti 65 kr. — Ta Jezičnikov letnik je pridružiti onim l. 1885—1887 pa 1890, v katerih se opisujejo književniki slovenski v XIX. veku. Opisana je letos šestorica: štirje vzgledni pisatelji-učitelji, namreč Andrej Praprotnik, Matej Močnik, Josip Levičnik in Ivan Tomšič; pa dva druga književnika, Ivan Navratil in France Cegnar, ki po stanu nista sicer učitelja, pa „sta bila neki čas učitelja in sta po svojih čvrstih spisih v prozi in poeziji nam še sedaj“ . . . „Duh, ki dije iz njihovih pisanj“, pravi gospod kanonik, „je hvale in posnemanja vreden. Prav to me je nagibalo, da sem jih radosten opisoval jaz, ki sem i duhovnik i učitelj. Duhovski pa učiteljski stan sta sicer najožje sklenjena med seboj, a vendar si nista jednaka. Po posvečenju, ki ga ima duhovnik, je vzvišen nad druge stanove in nikdo ne more oceniti dobrot in milosti, ki po njem dohajajo vsemu človeštvu“.

Med opisanimi književniki je zaslovel Navratil po „Vedežu“ (1848—1850), s katerim je vzbudil vedoželjnost v marsikateri glavici, ki bi bila sicer morda odrvenela, in vnel za slovensko pisateljevanje marsikatero srce, ki bi bilo drugače oledenelo, in po drugih spisih starino- in jezikoslovne vsebine. Praprotnik

je z raznimi spisi in posebej z »Učit. Tovarišem« (1861—1872 pa 1882—1889) pospeševal slovensko šolstvo na verski podlagi. »Katera šola je dobra šola?« vpraša v Celovškem »Šolskem prijatelju«, III, 1854, str. 10 in odgovori: „Dobra šola je tista, kjer je dober poduk. Dober poduk je tam, kjer ima učenik dobro srce. Dobro srce je pa tisto, ki je napolnjeno in pregreto v ljubezni do Boga in do mladine. Tacih src potrebujemo v šolah zgoraj in spodaj. Iz tacih se izhaja blagor in sreča mladini in celemu človeštvu“. (Jez. str. 11.) — Posebno značajnega in strogo vernega pisatelja pa nam pokaže Jezičnik v Mat. Močniku, uredniku „Učiteljskemu Tovarišu“ v srednji dobi (1873—1881), kadar so se bili učitelji že razšli v dva tabora, in boriti se mu je bilo ne le z nemškutarskimi, temveč tudi s slovenskimi tovariši v domačem taboru. In vendar kako pogumno, kako samozavestno, ker iz globokega verskega prepričanja, se s „Tovarišem“ nasprotnikom v bran stavi. „Klic na boj za krščansko šolo zoper pagansko“, piše v „Tovarišu“ (1879, str. 374), razlega se po vseh zgodbah svetovnih, pojmi in nazori so se zbistrili, bojevniki že uvrstili, in nihče ne more sedaj reči, da ne vé, komu bi v tem boju, v tem prepiru pritrdil, v katero vrsto, na katero stran bi se vstopil“. Zelo pomenljiva se mi zdi Marnova primera Močnikovega „Učiteljskega Tovariša“ (1873—1881) med dosedanjimi letniki s srednjim vekom v zgodovini, češ: „Nova in najnovejša doba se gledé vede in umetnije rada povrača nazaj v srednji vek; tako bode i bodoči učiteljski naraščaj kedaj spridoma prebiral opisani šolski list“. Utinam! — Za vse dobro in koristno sta v manjših spisih in dopisih Slovence navduševala tudi Josip Levičnik in Iv. Tomšič. Poslednji si je pridobil z „Vrtcem“ (od l. 1871 dalje) ne majhnih zaslug za pošteno vzgojo slovenske mladine. O „Vrtcu“ trdi Jezičnik, da se smé reči o njem, kar je pisal sv. Jeronim o bukvah sv. Hilarija: „Hilarii libros inoffenso decurrat pede!“ — Pesnik Fr. Cegnar, katerega nam opisuje Jezičnik na zadnjem mestu, je zdravega krščanskega duha in se odlikuje po uglajeni domači besedi. — Naj navedem za vzgled par „iskric“, katerih je Jezičnik več nabral iz prevoda Schiller-jevega Wallenstein-ovega ostroga, na priliko:

„Tudi

Pobožnost ima čislane junake,
Enako, kakor slava, kakor sreča.“

„Nič trdno, stanovitno ne stoji
I vse razpada, koder vere nej.“

Po tem kratkem pregledu vsebine lanskega Jezičnika ni treba knjige še posebej priporočati. Preberi ali vsaj preglej jo vsak slovenski dušni pastir, ki se zanimaš za razvoj našega šolstva in sploh našega kulturnega napredka, in izvila se ti bode — kakor meni — vroča želja, da bi bili vsi slovenski učitelji, če ne v vsem, pa vsaj po duhu in težnjah podobni Jezičnikovim učiteljem!

Marnove marnosti, objektivnosti in natančnosti ni treba posebej poudarjati, saj so obče znane. Z misli pa mi noče neka beseda Jezičnikova v predgovoru, češ, da je pričujoči letnik „menda predzadnji“. Saj je vendar še dovolj slovstvenikov, mrtvih in živih, katere bi mogel Jezičnik z mirno vestjo slaviti in hvaliti. Ali čuti morda tudi on, kakor se poudarja, žalibog, v zadnjem času tu in tam, da Žumrov „Učiteljski Tovariš“ ni več Praprotnikov, nikar še Močnikov „Tovariš“;

a naj je temu tako ali tako; ne upamo si segati v tuje področje. Dve želji, te pa vroči, si vendar dovolimo izreči: „Jezičnik“ uči mlajše še dalje o razvitku slovenskega pismenstva, kakor do sedaj, z vednim ozirom na vero in poštenje, če ne več v starem, pa v novem domu; še imaš mnogo prijateljev in častilcev, ki te bodo radi vzeli pod streho. Druga želja, oziroma ponižna prošnja do preč. gospoda kanonika pa je, da nam sestavi na podlagi tridesetih svojih Jezičnikov slovensko slovstveno zgodovino. Sicer jo bode kdo drugi — nepoklican — sestavil iz Jezičnika, kateremu pa bode spodmaknil objektivno krščansko stališče in delo tridesetih let bode v tem pogledu skoro zaman. Šopirila pa bi se morda sraka s pavovim perjem. „In hoc est enim verbum verum: Quia alius est, qui seminat, et alius est, qui metit.“ (Joan. 4, 37.)

Dr. J. L.

2. Pekel, ali tretja reč med štirimi poslednjimi. Slovincem za novo leto 1892 spisal kanonik dr. Ivan Križanič. V Mariboru. V založbi kat. tiskovnega društva. 8°. 64 str. Cena 18 kr. — Ta drobna knjižica ima, kakor njeni dve starejši sestrici, preblagi namen pretresljive resnice o štirih poslednjih rečeh prav poljudno in razumljivo, a vendar spodbudno razložiti tudi bolj priprostim čitateljem. Četudi je ta tvarina najresniša izmed vseh, vendar pisatelj rad kaj šaljivega vplete, a ne zato, da bi kratkočasil, marveč podučil, ker takoj obrne z resno besedo na pretresljivo resnobo. Ozira se ta 3. zvezček večinoma na vse, kar nam katekizem pové o peklju, in pojasnuje s primerami in prigodbami iz sv. pisma, iz zgodovine (tudi iz bajeslovja) in iz lastne skušnje, kar močno poživlji in priljubi mično razpravo. Tako berilo gotovo mnogo pripomore blaženju in boljšanju srca, časni in večni sreči; zato tudi toplo priporočamo to novo delce — ob enem ljubko darilo za novo leto — iz spretnega peresa blagega gospoda kanonika.

B

1. Rituale Romanum Pauli V. Pontificis Maximi jussu editum et a Benedicto XIV. auctum et castigatum, cui novissima accedit benedictionum et instructionum appendix. Editio tertia post typicam. Ratisbonae, Neo Eboraci et Cincinnati. Sumptibus etc. Friderik Pustet. MDCCCXCII. Vel. 8°. Str. 318. — **A p p e n d i x** ad Rituale Romanum sive collectio etc. Str. *192. Cena 2 gld. 88 kr. — Oblika tega rituala je ročna, pa tudi jako lepa, krasna. Ker je bistvo te knjige dovolj znano, ni mi treba poročati o drugem, kakor o nekaterih postranskih stvareh. Izdajatelj ali založnik je poslal knjigo kongregaciji sv. obredov v pregled, in ta jo je odobrila, spoznavši, da se natančno vjema s tipično izdajo iz l. 1884. Pravi ritual ima pa v tej knjigi dva dodatka; prvi se glasi: Appendix ad Rituale Romanum sive collectio benedictionum et instructionum a Rituali Romano exsulantium sanctae sedis auctoritate adprobatarum seu permissarum in usum et commoditatem missionariorum apostolicorum aliorumque sacerdotum digesta. Ta naslov kaže, kakšni obredi se nahajajo v dodatku, n. pr. način blagoslavljanja krstne vode, dovoljen peruvanskim misijonarjem itd., o drugih zakramentih, potem »de missa bis eadem die celebranda«, »sacram Eucharistiam deferendi occulte ad infirmos ob metum infidelium«, »de specie olei pro nutrienda lampode Ss. sacramenti« in potrjene litanije. Jako rabne pa so »benedictiones non reservatae«, kakoršne opravi vsak duhovnik, med katerimi so n. pr. »benedictio vini in festo S. Joannis Evang.«, »benedictio cretae in festo Epiphaniae«, »benedictio candelarum in festo S. Blasii Episcopi et Martyris«, »benedictio herbarum

in festo Assumptionis B. M. V.“ in razni drugi blagoslovi za vsako potrebo in priliko. V „benedictiones reservatae ab episcopo vel sacerdotibus facultatem habentibus faciendae“ so n. pr. „ben. solemnior novae crucis, ostensorii, capsarum, vasorum“ itd. Tudi telegraf, železnica, stroj za električno luč imajo svoj blagoslov. Kar jih je navadnih in pridržanih samo redovnikom, nahajajo se pod posebnim naslovom, kakor n. pr. blagoslovi rožnih vencev in škapulirjev. Dalje podaje knjiga „benedictiones novissimae“, med katerimi so jako zanimivi blagoslovi, kakor n. pr. „benedictio rogi, quae fit a clero extra ecclesiam in Vigil. Nativ. S. Joannis Baptistae.“ „Appendix altera“ ima naposled blagoslovila, ki niso v ritvalu, vendar pa avtentična in zato marsikomu draga in rabna. Tako podaja ta knjiga res vse, česar utegne potrebovati dušni pastir v svojih opravilih; poleg domačega rituala mu bode v nekako pomoč, tu pa tam v pojasnilo. — O Pustetovih liturgičnih knjigah je dovolj znano, da imajo lično opravo. Prijeten, jasen in krepak tisek se dobro prilega očem, tudi je razstavljeno vse prav pregledno. Mislim, da bi ne našel niti znatnih tiskovnih napak, ko bi nalašč pazno čital knjigo; vendar eno sem izbrskal in sicer str. VI. v poslednji vrsti naj stoji MDCLII mesto MDCCCLII.

2. Wo steht die Wiege der Menschheit? Vom pflanzengeographischen Standpunkte aus beantwortet von Dr. Josef Murr. Innsbruck. Druck und Verlag der Vereinsbuchhandlung. 1891. 8°. Str. 34. Cena 24 kr. — Pisatelj razjasnjuje tukaj izvirno in dobro misel, da so udomačene rastline vse od tam doma ali od tam razširile se po svetu, od koder izvaja sveto pismo početek človeškega rodú. In ta kraj bi bil v višavah armenskih, „montes Armeniae“, kakor prevaja Hjeronim prvotni tekst „al horé ararat = na višavah Ararata“. „Es hat also Armenien und die Gebiete südlich und südöstlich vom Caspisee nach biblischer Auffassung als Urheimat des nachsündflutlichen Menschengeschlechtes zu gelten.“ Ni nam treba iz male knjižice navajati posameznostij, rečemo rajši v obče, da je dokazovanje ne samo zanimivo in jedrnato, ampak tudi večinoma dobro podprto. Zato je knjižica dragocen odlomek v apologetičnem slovstvu in vredna pozornosti eksegetov, kakor tudi botanikov.

3. Was sagt uns Platon vom Jenseits? Des Philosophen Lehre von den letzten Dingen, aus Citaten platonischer Schriften in deutscher Uebersetzung zusammengestellt von Dr. Josef Murr. Innsbruck. Verlag der Vereinsbuchhandlung. 1891. 8°. Str. 81. Cena 24 kr. — Tudi ta knjižica je apologetične vsebine. Navaja namreč celo vrsto mest iz Platona, ki govoré o poslednjih rečéh, in razkazuje, kako se vjemajo ti nauki s krščanstvom. „Wenn wir den auf diese Weise hergestellten Text betrachten, so fällt uns hiebei sofort nicht nur in den Hauptpunkten, sondern vielfach selbst in den feinsten Details eine höchst merkwürdige Uebereinstimmung der platonischen Eschatologie mit der christlichen, speciell der katholischen in's Auge.“ Gledé na apologetično vrednost seveda je treba razkazati prav tako soglasje, kakor tudi razliko. Sicer bi kak čitatelj-dvomljivec iz čitanja sklepal, da se je krščanski nauk o poslednjih rečéh razvil iz Platonovega. Pisatelj je pokazal razlike deloma takoj v začetku spisa. Po pravici poveljuje pisatelj Platona, ki bode toliko današnjim materijalistom pri sodbi glasen tožnik, kakor kraljica iz Sabe proti Judom. „Ako je pa nemogoče“ — pravi Platon — „da bi sami našli, kako je v teh rečéh, treba se je truditi, da dobimo najboljše in najtrdnejše človeško mnenje, da na njem, kakor na deski, plavamo

skozi življenje, ako ne more kdo gotoveje in varneje potovati na boljšem čolnu, n. pr. na božji besedi.“ Dasi je to delo majhno, vendar je vse hvale vredno. Ne dvomim, da jo bode pisatelj pozneje razširil in zlasti v zgoraj omenjenem oziru še dopolnil — propter infirmos.

4. **Der Buddhismus nach seiner Entstehung, Fortbildung und Verbreitung.** Eine kulturhistorische Studie von Dr. Isidor Silbernagl, Universitätsprofessor zu München. München. Verlag von E. Stahl sen. (Jul. Stahl.) 1891. 8°. Str. 196. Cena 1 gld. 80 kr. — To delo je vrlo znamenito in vredno pozornosti. Kolikokrat primerjajo nasprotniki krščanstva, posebno novodobni površni zgodovinarji in modroslovci, krščanstvo z buddhizmom! Pri tem ravnaajo največkrat zlobno, da povzdigujejo buddhizem proti zgodovinski resnici, tlatijo pa krščanstvo, kakor bi je bil kdo pobral tam nekje ob Indu ali Gangesu. Zato je bilo temeljito, ne preobširno zgodovinsko in kulturno razkladanje buddhizma s katoliške strani že davno potrebno.

Tega dela se je lotil Silbernagl, katerega smo doslej poznali najbolj kot pisatelja cerkvenega prava. Iz bogatih virov, katere so mu ponujale knjižnice monakovske, sestavil je celotno sliko verstvenega gibanja, kateremu je začetnik Gotama ali Buddha. Ne poznam knjige, ki bi imela v tako majhnem obsegu tako obilno tvarino, tako temeljito stvarno in zgodovinsko razlago buddhizma, kakor ta. Najprej razkazuje verstveno stanje v Indiji pred buddhizmom, slika Buddho samega, njegov nauk, uredbo njegove verske družbe, razvoj buddhizma in njegove učne knjige. Potem popisuje posamezne veje tega verstva, južno (na Ceylonu, v Birmi, v Siamu, Kambodži, Annamu) in severno (v Nepal, na Kitajskem, Koreji, v Japanu, Tibetu in pri Mongolcih). Vsako deželo, kjer vlada buddhizem, popisuje zgodovinsko in po sedanjih razmerah. — Tako je v tej knjigi buddhizem popisan celotno, pa tudi popolno. Kratko in jasno ponuja pisatelj to, kar je dokazano in trdno, ne peča se z bajkami in težavnim preiskovanjem.

Ko predela čitatelj z nekako težavo to knjigo, čudno mu je pri srcu. Torej taka je ta vera in taka je njena usoda, vera, katero nekateri naši omikanci hvallijo in priporočajo, ne da bi vedeli, kaj je! Zato je ta knjiga res dobro došla, in le želeli je, da bi jo prav marljivo rabili vsi, ki se pečajo z verskimi vprašanji. Ker je pisana jako mirno, stvarno in objektivno, zaradi tega jo lahko čita prijatelj in neprijatelj. Po pravici jo torej toplo priporočamo.

5. **Die Sperrgesetz - Novelle vom 24. Juni 1891.** Ihre Geschichte und Auslegung. Von Amtsgerichtsrath Brandenburg, Mitglied des deutschen Reichstags und des preussischen Abgeordnetenhauses, Mitglied der Sperrgesetz - Commission. Verlag und Druck von J. P. Bachem. Köln a. R. Str. 81. Cena vez. 72 kr. Dasi zakon sam ne utegne zanimati naših bralcev, vendar je pa v tej knjižici kratka črtica skoro vsega kulturnega boja na Pruskem in poznejših poskusov, kako bi si vlada pomagala iz sitne zadrege. Knjižica je jako poučna, za prijatelja cerkvenega prava nad vse zanimiva.

Dr. F. L.